

ПОЛИТИКОЛОГ

ЗВАНИЧНИ ЧАСОПИС СТУДЕНАТА ФАКУЛТЕТА ПОЛИТИЧКИХ НАУКА • Број 12 – januar 2014 • ISSN 1452-0788

НОВА ГОДИНА КАО НОВ ПОЧЕТАК

ДАНАШЊИ НОВИНАР ЈЕ МУЛТИМЕДИЈАНИ НОВИНАР
„ЈЕДИНО ЈАВНОСТ МОЖЕ ДА ВАС ШТИТИ“

ПРОМЕНА ЈЕ ЗАКОН ЖИВОТА
ЧАЈАНКА У ПЕТ ДО ДВАНАЕСТ

ПРВА БЕОГРАДСКА АДРЕСА СТУДЕНТА
ПРИЧАЈМО О ТОМЕ!

УТОПИЈА ИЛИ СТВАРНОСТ
РЕСИТЕ ЗБОГОМ WINAMP-У
ИНКЛУЗИЈА НА ПРАВИ НАЧИН
ЦЕЛУЛОИДНИ ПРАЗНИЦИ

„НИКО НЕ МОЖЕ ДА СМИСЛИ ПРИЧУ КАО ШТО
ТО УРАДИ ЖИВОТ“

НАЈСЛУШАНИЈА МУЗИКА У 2013-ТОЈ.
ОСНИВАЧ ГАН КЛУБА У КЛУБУ ГАН
ШТА СЕ ДЕСИ У КСТ-У, ОСТАЈЕ У КСТ-У
LIVING AND LOVING ROCK MUSIC TRULY
ДЕБАТА ЗАХТЕВА ВЕЛИКИ РАД
ОДЛАЗАК ВЕЛИКАНА СРПСКЕ
КИНЕМАТОГРАФИЈЕ

ИВО АНДРИЋ „ГОСПОЋИЦА“ (1945)
„БОГАТИ ОТАЦ И СИРОМАШНИ ОТАЦ“ – ОСНОВЕ
ФИНАНСИЈСКЕ ПИСМЕНОСТИ

ХУМАНИТАРНА ПРЕВАРА
ДРУШТВА СУ НАМ ОПТЕРЕЂЕНА
„ПАРАДИГМОМ РАТА“
ОД ЉУДСКЕ ТРАГЕДИЈЕ ДО МЕДИЈСКЕ ЗАБАВЕ
БЕЗ ХОМОГЕНОСТИ ТЕШКО ЈЕ НАПРАВИТИ РЕЗУЛТАТ
ПИСАНО НОВИНАРСТВО ЈЕ ДАЛЕКО ТЕЖЕ ОД
КОМЕНТАРИСАЊА

ТИРАЖ 500

Штампа
Чујоја
ШТАМПА

ШТАМПА

ПОЛИТИКОЛОГ ФПН

САДРЖАЈ

ПОЛИТИКОЛОГ

РЕЧ УРЕДНИКА

Нова година као нов почетак. 1

ТЕМА БРОЈА

Данашњи новинар је мултимедијани новинар. 2

„Једино јавност може да вас штити” 4

ПОЛИТИЧКЕ СТРАНЕ

Промена је закон живота 4

Чајанка у пет до дванаест 6

СТУДЕНТСКИ СЕРВИС

Прва београдска адреса студента 7

Причајмо о томе! 9

У ЖУРБИ

Утопија или стварност 11

Recite zbogom Winamp-u. 12

Инклузија на прави начин 13

Целулоидни празници 14

„Нико не може да смисли причу као што то уради живот” 16

Најслушанија музика у 2013-тој. 18

Оснивач Ган Клуба у клубу Ган. 19

Шта се деси у КСТ-у, остаје у КСТ-у 20

Living and Loving Rock Music Truly 22

Дебата захтева велики рад 24

Одлазак великана српске кинематографије 26

КРИТИКА

Иво Андрић „Госпођица” (1945) 27

„Богати отац и сиромашни отац” – основе финансијске писмености 27

ИЗА ЗАВЕСЕ

Хуманитарна превара 28

Друштва су нам оптерећена „парадигмом рата” .. 30

Од људске трагедије до медијске забаве 32

СПОРТ ПОИНТ

Без хомогености тешко је направити резултат ... 33

Писано новинарство је далеко теже од коментарисања. 35

Импресум

Главни и одговорни уредник: Милан Ранковић

Заменици уредника: Наталија Јовановић

Стални чланови редакције: Лидија Мирков, Катарина Стефановић, Александра Катанић, Мина Димитровски, Мара Недељковић, Марија Тарбук, Звездана Бабел, Милош Живковић, Јована Миловановић, Андријана Величковић, Јована Драгојловић, Дуња Качаревић

Спољни сарадници: Сандра Петровић, Бојана Стојановић

Дописници: Милан Дојчиновић (Студентски дневни лист Ниш), Стефан Јањић (Журналист, Нови Сад), Ана Вучковић

Илустрација: Ана Вукчевин, Никола Драгаш, Емилија Панић, Игор Ђипало

Графичко уређење: Лепосава Кнежевић

Редакција часописа Политиколог позива све који желе да пишу да нам се придруже!
Јавите нам се на мејл адресу casopis.politikolog@gmail.com

Празници нам стижу

НОВА ГОДИНА КАО НОВ ПОЧЕТАК

Новогодишњи празници окупљају људе. Породице, пријатеље, парове. Тада се шире позитивне емоције. Богата трпеза уз пиће саставни је део атмосфере. У новогодишњој ноћи доносе се чврсте одлуке да ће се окренути нови лист. Да ће се одбацили лоше навике. Ретко ко у томе заиста и успе. Купују се поклони као знак пажње. Празнична еуфорија се осећа и у граду. Улице су окићене бројним светилкама. Излози радњи су такође декорисани. Купују се јелке. Малишани им се радују чекајући поклоне деда мраза. Пуцају петарде и пре новогодишње ноћи. Сви нову годину виде као нов почетак. Као наду да ће њихов живот бити бољи и квалитетнији. Теза коју желимо показати у овом тексту је да су новогодишњи празници комерцијализовани. Томе је допринела глобализација и капиталистичко for profit друштво.

Свим мултинационалним компанијама и корпорацијама, трговинским ланцима увећање капитала је главни циљ коме они теже. Нову годину виде као покушај да то остваре јер тада највише људи купује. Иду у иностранство, плаћају резервације за неки ресторан, клуб или сплав, купују поклоне. Продавнице снижењима желе да привуку своје потенцијалне купце. Томе у прилог сведоче и акције у супермаркетима на одређене артикле. Мање цене за неку одећу у бутицима. Свака фирма се стога труди убедити купце да је баш њихов производ најквалитетнији.

Зашто купујемо поклоне? Првенствено као знак пажње према некој драгој особи. Људи тиме изражавају своја осећања: љубав, пријатељство, слогу, заједништво. Свако се труди да обрадује онога кога воли понекад не марећи за цену поклона. Нова година уједињује све око заједничког сета вредности. Бар на тренутак заборављамо проблеме који нас муче. Постајемо као једна целина која има исти циљ.

Новогодишње вече проводи се на разним местима. Трговима, клубовима, сплавовима, ресторанима или у кући. Уз добру музику до ситних сати се слави долазак нове године. Они који остају кући гледају тв програм. Ватромет као део ове светковине је неизбежан. Пуца се из пиштоља. Звучи петарди одјекују улицама. Чује се песма док сви једни другима честитају љубећи се и грлећи. Људи тада дају чврста обећања себи како ће одбацили неку лошу навiku. Улазе у нову годину пуни елана и наде да ће се део њиховог живота променити на боље.

Културни империјализам је наметање културе великих сила земљама које се томе не могу одупрети. Многе компаније га користе као средство да прошире свој утицај. Зато се на друштвеним мрежама смишљају пошалице у стилу да ми не би смо знали да иде нова година ако нема реклама Кока Коле. Њихов циљ је приход и добрим маркетингом они покушавају да убеди људе да купују њихове производе. Свака компанија, не само Кока Кола прати овај тренд. Зато је мото финске Нокие connecting people.

Уколико постоји потражња, оствариће се понуда.

Која је сврха рекламних порука? Њиме медији обликују нашу свест. У контексту нове године они рекламирају различите производе не били нас убедили да управо њих купимо као поклон. Нуде нам широко поље опција за куповину дарова за наше најдраже. И медијима је главни подстицај профит као и онима који путем медија желе да оглашавају своје производе. Нова година је за њих време када имају највећи приход јер тада сви купују. Купац има слободу избора. Он вага понуде и одлучује се за ону која му се чини највише економичном.

Доцент на Факултету политичких наука, Милован Декић сматра да је људско понашање ретко ирационално. Према његовом мишљењу, куповина новогодишњих поклона може да буде рационална на два начина. **Алтруизам подразумева да ви желите да увећате благостање другог а да смањите сопствено благостање. Други разлог за куповину новогодишњих поклона је увећање сопствене репутације у очима других. Ви поклањате некоме одређени поклон јер из тог разлога желите да увећате себе у његовим очима.** Декић додаје да ми улажемо сопствено време у то да провалимо шта неко други жели као и да компаније и конгломерати као и сваки други друштвени актер проналазе свој интерес у томе.

Из Лапоније сваке нове године долази седокоси дека који малишанима широм света дели пакетиће силазећи низ димњак. Дуга бела брада и црвена одора. Весело осмех и пуначко тело деда мраза воле сви малишани. Шаљу му писма у којима исказују своје жеље и снове. Нестрпљиво чекају да испод јелке виде поклон. Кесу пуну слаткиша и играчака. Клинци верују да деда мраз постоји. Он и његови ирваси како шарају небо делећи радост. Деда мраз је за њих идеал љубави и среће.

Потрошачко друштво нам је наметнуло сет вредности који се усталио. Новац је главно средство људске егзистенције. Задовољство је тренутно када примимо или дамо поклон. То није довољно. Некада је доста упутити осмех, загрлити наше вољене и показати им љубав. Пословица каже да лепа реч и гвоздена врата отвара. Људи су у времену кризе неповерљиви. Са дозом скепсе у вези са својом будућношћу дочекују нову годину. Технолошке иновације су нас приближиле више него икад. Преко њих се најефектније преносе рекламне поруке. Капиталисти нову годину виде као прилику за зараду. Купци би пак да обрадују најближе. Ако занемаримо капиталистичке мотиве остаје нам да се радујемо новој години као нечему што је лепо и свечано. Како каже порука једне од реклама за Кока Колу: Празници нам стижу.

Интервју са Веселином Кљајићем

ДАНАШЊИ НОВИНАР ЈЕ МУЛТИМЕДИЈАНИ НОВИНАР

"Истраживачко новинарство је свуда у свету скупо, оно кошта, а новца је све мање, поготово у штампаним медијима."

Аутор: Звездана Бабел
Илустрација: Никола Драгаш

Веселин Кљајић је професор новинарства на Факултету политичких наука. Са њим смо разговарали о кризи новинарства, о томе да ли постоје још увек прави новинари, о књигама, колико је образовање важно и због чега је све мање истраживачког новинарства.

бавили сте се доминацијом PR-а над новинарском садржајима и српским штампаним медијима. Шта су по Вама узроци, а шта последице доминације PR-а и да ли PR полако „гута“ новинарство?

Тај текст и уопште тај зборник последица је једног међународног скупа чији сам ја био организатор и који се десио у јуну прошле године у Црној Гори где се сакупио велики број професора и практичара са једне стране, а са друге они који су у пољу односа са јавношћу. Било је присутно тринаест универзитета из региона и Европе. Сви смо се ту састали да разменимо знања и да покушамо да таргетирамо основне проблеме, не у идеји да

ћемо одмах то моћи да решимо, већ да видимо оно што се испоставило тачно. Да су нам проблеми слични, да су нам ситуације у медијским системима сличне, да су трендови готово идентични и онда је као последица тога настао овај зборник, а овај текст је једно моје истраживање које сам ја радио покушавајући да покажем како је дошло до овога што ја зovem преминацијом PR-а над информативним садржајима. Новинари нису у стању да у кратком року дођу до информација и онда ту улогу преузимају разноврне PR кухиње које ће сасвим бесплатно дати све те информације на тањиру. Данашњи новинар је мултимедијални новинар и то се од њега и тражи када изађе са овог факултета. Ниједан штампани медиј неће у будућности пре-

живети ако не буде изашао на што већем броју платформи и уколико не буде на неки начин везан за неки издавачки конгломерат.

Добитник сте награде часописа Радио ТВ ревија и најмлађи сте добитник Октобарске награде за новинарство 1982. године. Колику важност награде и признања имају у животу једног новинара?

Ја сам те награде добио јако давно и био сам јако млад и тада су ми много значиле. Тада ми је значило да знам да неко примећује оно што ја радим. Данас према њима немам никакав однос. Данас ми награде не значе много. Волим да се сетим, морам да признам, Октобарске награде зато што сам је добио за једну документарну репортажу која ми је и дан данас драга. Мислим да су вам награде важне када сте млади да бисте имали потврду да је оно што радите негде верификовано.

Предајете новинарство на Факултету политичких наука дуги низ година. Шта су најчешће грешке студената и да ли поред опште таблоидизације и естрадизације свега ипак могу да пронађу прави пут и постану истакнути новинари?

Најчешће грешке су то што студенти верују да гледајући данашњу српску медијску сцену и читајући евентуално српску штампу ће се лако снаћи у истој, а с обзиром да је она у највећој кризи од кад ја пратим српске медије чини ми се да ће се збиља лако снаћи, али у једном готово у потпуности таблоидном окружењу. Врло површном, окренутом сензацији, тиражима, утицају издавача и оглашивача, изложеном разним врстама притисака, од политичких, до економских. Једна од највећих грешака је да ће они то лако. Неће лако. Друга највећа грешка је што се студенти не припремају довољно. Суштина сваког доброг текста, у огромном проценту, лежи у припреми, у сјајној припреми. Следећа грешка је у непроверавању чињеница. Све се узима здраво за готово. Преузима се на некритички и неселективно са интернета, са разних сајтова и онда се деси да се лаж као снежна лавина обруши. Следећа грешка, најчешћа, је то што студенти новинарства када виде како то више није тако једноставно, одустају од новинарства и одлазе у једну другу професију која им се чини много профитабилнијом, лакшом, атрактивнијом, а то су односи са јавношћу, односно PR. И на крају ово је болоњска генерација која има читав низ рупа у образовању, од основне школе преко гимназије. Трка за бодовима, а не знањем, трка за формом, а не суштином и када тај образац пренесете на новинарство онда збиља добијете само форму, а не суштину.

Уређивали сте часопис за теорију и социологију културе и културну политику. У последњем броју

Недавно сте у разговору за Недељник изјавили да нове генерације младих новинара, осим ретких изузетака, уопште не читају. Ни књиге ни дневне новине. Како подићи свест о томе да читање заправо игра веома важну улогу у новинарској професији?

Нове генерације су клик-стрим генерације и то је природно. То су генерације које живе једну постмодерну културу, културу екрана. Све се чита са екрана, нема више шушкавог папира и све то разумем, али нисам сигуран да читају Толстоја, Достојевског или Чехова у Е књигама на екранима својих компјутера или мобилних телефона. И тај проблем не може да се реши на факултету. Проблем читања, проблем културе, проблем медијске културе и медијске писмености задире у почетке образовања. Значи, оно што урадите у основној школи и након тога у гимназији више није надокнадиво на вишим институцијама, дакле на факултету. Мора да се створи једна нова културна политика која ће вратити књигу и читање где јој је и место, дакле у образовни систем у школама.

Дошло је до кризе новинарске професије. Као што је професорка Неда Тодоровић рекла, конкуренција никад није била мања. Да ли је по Вашем мишљењу заиста све мање правих новинара, оних који треба да формирају јавно мњење?

Све је мање видљивих правих новинара. Ми имамо један други проблем. Ми већ једно дуже време имамо кризу ауторитета и она је последица урушавања система вредности, па кроз урушавање целокупног система вредности, имамо урушавање медијског система. Некад сте знали ко су новинарски ауторитети, људима је могло да се верује. Данас је тога све мање, ауторитети су готово поништени или су нестали, а прави новинари, баш као и право новинарство не добијају простор у штампаним и свим осталим медијима, јер то не доноси тираже и рејтинге. Ја верујем да још увек има добрих новинара. Ја у својим генерацијама имам сјајне новинаре који излазе са овог факултета, али најмањи број њих остаје у новинарству.

Преминуо је велики новинар Александар Тијанић чије сте дело и рад веома ценили. Да ли је са њим умрло српско новинарство или ипак постоји нада да ће се ускоро појавити личност и новинар који ће успети да га достојно замени?

Новинар Александар Тијанић био је један од последњих југословенских новинара, али један човек не чини новинарство. Кад би то било тако онда би српско новинарство умирало много пута до сада, сваки пут када би умро неко од његових великана, а оно је ипак преживело. Будућност српског новинарства зависи од подизања интерпретације на један виши ниво. Само образовни, врхунски професионалци могу адекватно да се супротставе надирућим трендовима: таблоидизације, жутила, притисака, утицаја ПР-а, итд.

Покојни новинари Богдан Тирнанић и Александар Тијанић говорили су да се новинарство најбоље учи у редакцијама, а да је формално новинарско образовање само омча око врата. Колико је за-

право важно све оно што се на факултету научи о новинарској професији?

Пошто сам познавао и једног и другог могу да кажем да обојца нису мислили озбиљно када су то говорили. Говорили су то из перспективе људи који нису завршили факултете и који су само изузеци који потврђују правило. Нема много врхунских новинара ни у свету ни код нас који нису завршили факултет. Омча око врата може бити само код оних људи који на факултету нису развили критичко мишљење и промишљање и који су реч интерпретација заменили речју објашњење, а не тумачење. Дакле, ја заиста верујем да се круцијалне ствари финализирају у редакцијама и кроз праксу, али не можете бити добар новинар ако немате формално образовање. Формално образовање је основни предуслов, не омча око врата, напротив, за професионализацију струке.

У Србији фали истраживачког новинарства. Све је мање храбрих и објективних новинара. Да ли је разлог томе страх за сопствени живот или недостатак ентузијазма, упорности и новца?

И једно, и друго, и треће. Ако вам у земљи убијају новинаре и убијају храбре новинаре истраживаче и деценијама за то нико не одговара ви сте послали једну одређену врсту поруке јавном мњењу, а превасходно људима новинарима, уредницима и главним уредницима.

У таквом систему треба имати зрно лудила и зрно храбрости да уопште уђете у ову професију и да не будете у таблоидном пољу. С друге стране, је не мислим да недостаје храбрих него су се времена мало променила. То да нам недостаје истраживачког новинарства је тачно, али је оно свуда у свету јако скупо, а код нас је новца све мање, јер криза не престаје, поготово у штампаним медијима. Истраживачко новинарство тражи време и људи који треба да се баве истраживачким новинарством заиста треба да буду врхунски професионалци који ће бити заштићени од свих врста притисака.

Истраживачко новинарство „ЈЕДИНО ЈАВНОСТ МОЖЕ ДА ВАС ШТИТИ”

*Новинари се морају сами образовати
и радити на себи*

*Аутор: Мара Недељков
Фото: Медија центар Београд*

Панел дискусија на тему истраживање истраживачког новинарства одржана је петог децембра у просторијама медија центра у Београду. Као главни проблем модерног новинарства професори виде недостатак интерпретације. Према речима професора истраживачког новинарства на Универзитету у Новом Саду Владимира Баровића, истраживачко новинарство је рударски посао. За професора новинарства у штампи на Факултету политичких наука Веселина Кљајића, чије су студенте „гебекирали” тврдња да је свако новинарство истраживачко је чиста лаж којом таблоидни медији правдају свој начин рада.

Професор истраживачког новинарства на Факултету за медије и комуникације. Саша Лековић, за себе каже да није професор и да није завршио факултет. За новинарство каже да је занат који може постати уметност, али да су ретки људи и моменти када то успева.

„Понекад се осећам као трговачки путник који продаје робу која не постоји” — изјавио је Лековић на првом панелу.

Према професору Баровићу, за истраживање су потребни новац, искуство и храброст. Професор Кљајић томе додаје и потпуно образовање и високу професионалност за које напомиње да студенти не треба да очекују да ће стећи на факултетима. Кљајић тврди да се новинари морају сами образовати и радити на себи, признајући како његови студенти немају довољно праксе.

„Праксе има за оне који то желе” — изјавила је Милена Гајић из „Слушаонице 6” (ФПН). Ана Станојевић из „Студентског дневног листа” — Ниш и Стефан Јањић из Журналиста — Нови Сад, показали су да студенти различитих Универзитета другачије схватају важност чињеница које треба пласирати јавности. Јањићевом схватању да јавност треба едуковати објављивањем ствари које би требало знати, Станојевићева се супротставља тврдњом да тако неће имати читалачку публику и да треба објављивати оно што људе занима. Ана Станојевић себе не види као истраживачког новинара, фактографски жанр је оно чиме се „Студентски дневни лист” бави.

Студенти три Универзитета договорили су сарадњу у виду дописништва. Панелисти су били и: новинарка Инсајдера, Мирјана Јевтовић, новинар БИРН-а Александар Ђорђевић, уредник интернет портала пиштаљка Владимир Радомировић, новинар недељника нови магазин Ратко Фемич и уредник ЦИНС-а Стеван Дојчиновић.

ПРОМЕНА ЈЕ ЗАКОН ЖИВОТА

Сваки атентатор дуго планира убиство

Аутор: Милан Ранковић

Атентат подразумева убиство важне личности из различитих мотива: политичких, религиозних, идеолошких. Политичко убиство креира нови државни поредак у складу са партикуларним интересима одређених актера. Ефикасно оружје у борби за стицање моћи и утицаја. Њиме се тако уклањају политички противници. Има утицај и на међународном нивоу. Атентат можемо разумети кроз три нивоа анализе: појединац, држава и међународни систем. На тај начин имаћемо јасну слику о последицама које атентат повлачи за собом укључујући теорије завере.

Промена је закон живота. Они који гледају само у садашњост или прошлост сигурно ће пропустити будућност. — Џон Фицџералд Кенеди.

Двадесет и другог новембра навршава се педесет година од убиства америчког председника Џона Кенедија у Даласу. Од почетка хладног рата, односи СССР и САД били су затегнути. Крути биполарни међународни систем могао је довести до нуклеарног рата. Прекретница је била кубанска ракетна криза. Кенеди је у Италији и Турској наредио развијање Јупитер ракета средњег домета који је обухватао Москву и Лењинград. Као одговор на тај потез, Руси тајно постављају своје ракетне базе на Куби. Ту се срећемо са Кенедијевом дилемом.

Ваша нација је имала веома лепу прошлост после које су уследили дуги несрећни векови – Арчибалд Рајс, Чујте Срби.

Ако нападне базе, изазваће нуклеарни рат. У случају да их не нападне, оне ће постати дамоклов мач америчкој безбедности. Одлучио се да блокира сваку доставу офанзивне робе на Кубу. Договором Кенедија и Никите Хрушчова, окончана је Кубанска ракетна криза. САД су се обавезале да више неће нападати Кубу а да Руси притом врате оружје у Совјетски савез под међународном контролом. Кенедијево убиство одјекнуло је широм света. За многе, то се догодило изненада. Акт Лија Харвија Освалда опречно је карактерисан. Теорије завере су саставни део сваког политичког убиства. Подразумевају тајно организовање људи ради физичког уклањања својих политичких опонената. Многе истраге убиства су спроведене али без чврстог и валидног закључка. Кенеди је успео да олабави америчку ригидну фискалну политику. Спуштањем каматних стопа постигао је стабилан економски раст. Донео је законе о борби против сиромаштва. Кенеди је побољшао социјалну сигурност подизањем минималних зарада и проширивањем обима бенефиција за незапослене. На спољно политичком плану, осим кубанске ракетне кризе, дао је сагласност за инвазију у заливу свиња којом су САД покушале да смени режим кубанског лидера Фидела Кастра. У тексту Џастина Рајмонда наводи се да је Кенеди био заговорник рата. Први који је наредио значајно ширење америчког утицаја у вијетнаму као и да је кривицу увек свађивао на другог.

Главни катализатор Првог светског рата је убиство престолонаследника Аустроугарске, Франца Фердинанда у Сарајеву 1914. Одмах по завршетку Балканских ратова, Србија је неспремна ушла у нови рат. Мотив Гаврила Принципа, припадника организације Млада Босна био је политички. Одвајање јужнословенских провинција аустроугарске и њихово стапање у јединствену државу.

Његов потез нарушио је дотадашњу равнотежу снага. Српским одбијањем Аустроугарског ултиматума започео је сукоб који ће имати далекосежне последице. Формирање Версајског система, Лиге народа и концепта колективне безбедности који је заменио дотадашњу равнотежу снага. Следеће године навршава се сто годи-

на од Сарајевског атентата. Многи и даље виде Србију као главног катализатора рата и дежурног кривца. У дневном листу Политика 23. септембра објављен је интервју са професором Универзитета у Кембриџу Кристофером Кларком, аутором књиге Месечари: како је Европа кренула у рат 1914. Како се наводи у тексту, нашој стручној јавности се није допао сугестиван тон књиге у којој се Сарајевски атентат пореди са нападом Ал Каиде на светски трговински центар 2001. Кларк је изјавио како *сваки историчар, политичар или било ко други ко осуђује Србију или Србе као насилне и нетрпељиве, напосто показује шовинизам*. Он додаје да је свако ко покушава да ослободи Немце кривице за избијање првог светског рата или је луд или има сумњиве политичке намере.

Почетком седамдесетих година, односи Израела и Египта су се заоштрили. Јомкипурски рат 1973 резултирао је каснијим потписивањем споразума у Кемп Дејвиду. На јеврејски празник Јом Кипур, египатски претседник Анвар ел Садат заједно са коалицијом арапских држава и Сиријом напада израелске оружане снаге на Синајском полуострву и Голанској висоравни. Овај двадесетодневни рат резултирао је потписивањем поменутог

споразума у Кемп Дејвиду 1978. Њиме је предвиђено повлачење Израелске војске са Синаја који је она окупирала у шестодневном рату 1967. Споразум је подразумевао и успостављање дипломатских, економских и културних односа између Египта и Израела. Споразум је претпостављао и укидање баријера слободном кретању људи и робе. Противници овог документа били су Египатски исламисти и Палестинци. У Египту су исламисти видели споразум као Садатову издају. Неиспуњено обећање да ће их интегрисати у египатско друштво. Њихов револт довео је до Садатовог убиства 1981. Анвар ел Садат је 1971 наследио Гамала Абдела Насера, једног од оснивача покрета несврстаних. У новом уставу који је донет те године прокламује се народна и правна сувереност, друштвена солидарност, једнакост могућности. Садат је за време свог мандата смањивао надлежности тајне полиције. Успоставио је билатералне односе са иранских шахом Мухамедом Резом Пахлавијем. То је резултирало да Иранци понуде Израелцима бесплатну иранску нафту у замену да они напусте Синај.

Сваки атентатор дуго планира убиство. Како се тада осећа? Шта му пролази кроз главу? Ова питања упућују на психолошки карактер атентатора. Он је убица из интереса. Вероватно је под утицајем социјалне депривације и жеље за популарношћу и ноцем. Сва три описана атентата су имала далекосежне последице по политичке системе земаља у којима су се догодили. Сви су прожети теоријом завере. Сада подстичу неке људе на историјски ревизионизам и извртање чињеница. Данашњи међународни систем је анархичан у смислу не постојања централне власти. Потребне су његове структурне реформе како би смо изградили ефикасне механизме превенције политичких убиства.

Амерички популистички покрет „Ти парти” од настанка до гашења Владе

ЧАЈАНКА У ПЕТ ДО ДВАНАЕСТ

Занесени временом изградње нације, начином живота и вредностима из доба очеве оснивача, радикални конзервативци желе други рат за независност.

*Аутор: Наталија Јовановић
Илустрација: Емилија Панић*

Од Бостонске чајанке до извештаја Рика Санителија са чикашке берзе, иницијалном фазом покрета, прошло је више од двеста година. Дух очеве оснивача није напустио Американце. Многи се осећају изневерено. Да ли се Америка суочава са мајсторском манипулацијом или тињањем националистичког популизма?

Када се гледа на развијена дрштва, нарочито из перспективе грађана Србије, идеализација је неизбежна. Економски просперитет праћен је развијеном грађанском културом и неизбежним друштвеним консензусом чија идиличност подсећа на постер за „Бенетон”. Америка као држава у реалном простору и времену, има своје недостатке. Тренутно је најутицајнији покрет Чајанка који утиче на грађане, дневну политику и дугорочне циљеве. Економска нестабилност праћена је бујањем национализма, што није страно теорији и пракси. Стварање овог покрета везује се за 2009. годину када је светска економска криза разоривши хипотекарно и тржиште некретнинама постала тема године. Репортер СиЕнБиСи-а Рик Санители, у свом жустром прилогу са берзе у Чикагу (Chicago Board of Trade-COBT) позвао је грађане на други „Ти парти” (Tea party). Обраћајући се председнику, Санители је поручио да влада не треба субвенционисати хипотеке губитницима. „Колико вас жели да плаћа хипотеке својих комшија, који имају два купатила, а не могу да плате своје рачуне”? Енергично извештавање остаће упамћено као почетак формирања покрета. Након рата за независност до данашњих дана у Америци је било више покрета патриотског и традиционалног карактера. За разлику од претходних покрета који су гајили неповерење према банкама и бизнису у опште, активисти „Ти парти” су уперили прст на Федералну Владу. Либертаријански моменат покрета привукао је гласаче републиканске оријентације. Залажући се за смањење високих пореза, забрану интервенције владе у приватном сектору, строгу контролу емиграната и принципе слободног тржишта, овај покрет од свог настајања до данас поиграва се са Републиканском странком. Страх од социјализма персонификован у лику и политици Барака Обаме ирационално је обележје партије и њене радикалне фракције. На први поглед комичне тврдње да Обама није рођен у Америци и да због тога нема право на председничку фотелју и да је исламске вероисповести потписују заједнички. Прљави плес републиканаца и радикалне „Чајанке” постао је занимљив у оном тренутку када су

Бостонска чајанка је назив за историјски догађај који је био повод америчког рата за независност. Непосредно пре, Американци су помагали Британцима да освоје Канаду која је била под Француском влашћу. Британци нису показивали захвалност, већ су планирали нове намете. Покретац револута Американаца према Круни био је нови порез на чај који је уведен 1773 године. Преобучени у Индијанце, грађани Бостона, ушуњали су се у бродове натоварене чајем и побацали га у море. Бостонска лука убрзо је затворена и овом граду укинуте су све повластице.

из покрета почели да црпе своје представнике у Конгресу. Непостојање вођства поспешило је републикански утицај који су искористили вешти појединци као што је Сара Пејлин. Као водећа личност покрета и републикански представник народа подршку црпи и од једних и од других. Глен Бек, новинар Фокс њуза и заговорник Чајанке, у својој емисији предложио је Пејлиној да се кандидује за председника и да би то желели грађани Америке. Као што су републиканци користили Ти Парти за ширење утицаја и промоцију, на исти начин се покрет увукао у Конгрес. Скорашња блокада владе доказала је постојање фракције унутар странке. Републикански конгресмени подељени су у два тора- радикални „Ти парти” и умерено крило конзервативаца. Прве предводи амбициозни представник Тексаса Тед Круз. Умерено крило води Џон МекКејн, некадашњи председнички кандидат. Конгресмени који припадају првом табору усмерили су своје напоре да закон не буде усвојен. Пребацавање предлога закона из Сената у Представнички дом довело је до блокаде чије последице изазивају незадовољство и неповерење код грађана запослених у федералним институцијама и економији. У америчким медијима поставља се питање ко

је заиста изгубио блокадом владе. Да ли су то грађани или економија и углед нације? Највећи губитак бележе Републиканци, који су превелико поверење препустили грађанском покрету, а то ће их скупо коштати. Покрет подршку добија од грађана који су спремни да мењају. На окупљањима Чајанке могу се видети Американци који осећају да су им повређена права. Незадовољни су тренутном политиком и опомињу да се уставне одредбе не поштују. Носећи заставе са натписом као што је „Не прелази преко мене” (Don't tread on me), из времена борбе за независност, спремни су да Америку врате слободарским коренима. Занесени временом изградње нације, начином живота и вредностима из доба очеве оснивача, радикални конзервативци желе други рат за независност. Републиканци само по имену (RINOs-Republicans in name), како их Чајанка назива, нису способни да представе њихове интересе. Покрет није усамљен, са њима сарађују слични покрети као што су Чувари заклетве (Oath keepers) које у главном чине бивши војници који осећају повреду права након враћања у земљу. Непостојање одговарајућих механизма за ресоцијализацију војних радника у друштво даје милитантну ноту покрету. Разни амерички аналитичари овако стање у народу тумаче неразумевачем комплексности ситуације. Промене које су се десиле у економској актив-

Блокада владе – Усвајање закона о буџету блокирало је америчку владу на десет дана што је узбуркало јавност Сједињених Америчких Држава. Обамакер, Закон о здравственом осигурању, постао је спорна тачка између републиканаца и демократа која је довела до гашења федералних институција. Последице су мноштво-струке- растуће неповерење према републиканцима од стране грађана за непостизање консензуса, тренутни и дугорочни економски губици, затварање федералних институција (судова, војске, полиције, националних паркова, музеја и других) чији радници неће примити плату и једна слика неорганизованог друштва која је послата у свет. Блокада владе је окончана 16. октобра без већих промена за демократе. План финансирања федералне владе усвојен је до 15. јануара поред тога проширено је буџетско задуживање до 4. фебруара.

ности, реформе нове администрације које одступају од праксе и велика медијска пропаганда инфицирале су белца средње класе да устане и да се бори. Народ има велике амбиције, али ко све то финансира? Испред Линколн меморијалног центра 2009. године у Вашингтону било је око 50 хиљада присталица који су слушали Сару Пејлин и Глена Бека, водеће личности покрета. На питања ко је организовано протест, присталице су одлучно одговарале да су они сами. Прва конвенција покрета одржана је непосредно после, на којој је Сара Пејлин примила 100 000 долара за обраћање. И то су финансирале присталице. Организација која се у америчким медијима често помиње као финансијер покрета је „Рад слободе“ (FreedomWorks). Оснивач организације је Дејвид Х. Коч, амерички могул челичне индустрије и власник друге највеће приватне компаније у САД. Улазак великог новца донеће јачање покрету, али ће народ врло брзо изгубити ентузијазам и вољу за револуцијом. Покрет може прерасти у легитимну, трећу партију. Уз улагања финансијера који имају етикету озбиљног улагача, пристанак народа и историјску питку причу медијски добро промовисану Републиканцима и Демократима у будућности ће требати много више способности и знања да задрже позиције које имају.

Репортажа: Студентски дом „Карабурма“

ПРВА БЕОГРАДСКА АДРЕСА СТУДЕНТА

Најмлађи студентски дом у престоници никао је 1974. године недалеко од Омладинског стадиона, Богословског факултета и хале „Пионир“. „Студентски дом Карабурма“ грађен у време Титове Југославије, са својим станарима од „Вардара до Триглава“ представљао је малу Југославију у Београду. Са пуним коферима у рукама, понеком сузом и великим плановима за будућност генерације и генерације студената су седале у чувену дванестицу до Окретнице.

*Аутор: Јована Миловановић
Илустрација: Игор Ђипало*

Дом солидарности

Последња трамвајска станица дванестице је и даље код „Богословије“, али је сад код железничке станице чекају студенти из унутрашњости Србије, Црне Горе и Републике Српске.

Два чардака ни на небу ни на земљи, две куле у којима су многе генерације склапале пријатељства, доживљавале прве љубави гледано споља изгледају старо, оронуло, са борама по фасади. Нису близнакиње. Једна је за два спрата виша од друге и у једној су студенткиње, а другој студенти.

Када се гледају из улице Мије Ковачевића, немогуће је пробројати њихове прозоре. На неким прозорима, уместо завеса полепљене су новине, стављена ћебад. Са својих 17 спратова женска кула има 385 соба, а мушка са 15 спратова 315.

Са седамнестог спрата женске куле пружа се поглед на пословну зграду „Ушће“, а назире се и „Студењак“, ближе је Храм Светог Саве, зграда републичке скупштине, црква Светог Марка, насеље Карабурма и Панчевачки мост.

Изградња дома почела је 1968. године. Првобитна замисао је била да се изгради дом за стране студенте који су били стипендисти, тадашње СФРЈ, но тада је урађен само темељ. Савез студента Универзитета у Београду је 1972. године покренуо иницијативу за наставак радова. Уз новчану помоћ државе, али и самих студента радови су поново отпочели, те и отуда назив „Дом солидарности“. Дом „Карабурма“ је коначно завршен 1979. године. Први студент који се уселио је био Саво Муњић, некадашњи директор БИП-а. У периоду 1979-2012 у дому је живело преко 50.000 студената. Сада има око 1200 станара, а месечно га посети још 10.000 хиљада људи.

Лепо је овде, али нема пара

Карабурма живи и никад не спава, то је један засебан свет који нерадо напуштате када у њега крочите. У средишњем делу хола налази се велики пано са,

извештајима о неплаћеним станаринама и плакатима који најављују студентске журке. Из хола, ка мушкој кули, налази се менза. Иако се студенти жале да им је помфрита и пиреа преко главе, кувана јела и приступачне цене чине да се у мензи овог дома припреми око 6000 obroka.

Уз степенице, из хола десно, стиже се до кафе клуба „Карабурма“, а лево до читаонице. У кафе клубу, опуштена атмосфера: „*Чика Љубо, ајд скувај ону твоју кафу... Бојан, опет сам пала испит... Лако је теби, сестро, ти си све дала...*“ На зидовима урамљене фотографије свих студентских домова у Београду, а на шанку дневна штампа. Цене студентске: кафа педесет, чај шездесет, пиво седамдесет динара. Једина подела у овој просторији је на пушаче и непушаче, остале не постоје. У читаоницу, викедном кад се дежурном портиту заврши смена, долазе ту да уче и студенти који нису из дома. Ферос са Маурицијуса је у Београд дошао као бруцош на Медицинском факултету. Овде је учио од своје прве године студија. Сада у „читу“ долази, јер учи шведски. Одлази тамо да ради као гинеколог: „*Леп је Београд, лепо је овде, добар сте народ, али нема пара.*“

После напорне недеље, а поготово након испитних рокова, студенти суботом одлазе у дискотеку „Младост“. „*Зовемо је „рупа“, „доље“, јер је у подруму, а и сам простор не може да се пореди са београдским клубовима. Но, сваки пут кад одем проведем се као нигде друге*“, објашњава један апсолвент.

Године младости

Лифтови ка „Содоми и Гомори“ како их студенти сликовито називају су посебна прича. Неми сведоци, мада изгледа да причају, почели су да скрипе. *На целом спрату се чују. Иако је дом у потпуности реновиран,*

пред Универзијаду 2009. године, они, вероватно, из сентименталних разлога нису дирани. Већ 35 година ходају горе-доле, а умеју да застану на пар дана. Исписани су различитим порукама од „*Маче моје ти си бог, не знам шта бих ја без твог...*“, до „*Плати телефон, не може Ђилас да те добије да ти понуди посао!*“

Дугачак ходник у чијем се средишњем делу налазе заједничке просторије, прекраћен је жицама на којима се суши веш. Од једне до друге осећа се јак мирис омекшивача, а ходником се однекуд шири и мирис подгрејане сарме. Испред једне собе отворена врата. Две апсолвенткиње уз кафу праве паузу од учења. На сточићу, између два кревета, прекривена зеленим прекривачима са неколико шарених јастука, шољице кафе, миришљаве свеће, пита са вишњама и цигарете оне мало скупље. На полицама облепљеним папиром са цветним мотивима су књиге, скрипте, козметика, рамови са сликама. Ради грејалица јер прозори слабо дихтују. Овде кошава дува јаче, него у другим деловима града. Дунав је близу. „*Ноћу је као у хорор филмовима.*“ У једном углу, мањи фрижидер који се стопио са ентеријером. На њему су ваза са бамбусом, тостер и решо.

На улазу у мушку кулу са портиром разговарају два некадашња станара дома. Иселили су се пре годину дана. „*Волим да дођем овде, младост сам провео у овом дому*“, додаје један младић. „*Када смо „очистили“ прву годину седели смо на клупицама испред дома и пили пиво. Раздрагани и под дејством алкохола смо сели на травњак испред женске куле и дозивали из свег гласа девојке чија би нам имена прва пала на памет. На једно име би кроз прозоре провирило барем пет девојака, био је то један од последњих топлих и сунчаних окобарских дана. Неке су просипале хладну воду или су нас гађале разним предметима, а неке су нас позвале на кафу*“.

Студентски живот

ПРИЧАЈМО О ТОМЕ!

*„Дај човеку рибу и нахранићеш га за један дан,
научи га да пеца и нахранићеш га за цео живот”*

Аутор: Борјана Аћимовић

Причајмо о томе” је пројекат младих и ентузијаста који су одлучно почели да се баве питањима и проблемима у области менталног здравља. Помоћ студентима омогућена је бесплатно посредством мејла, скајпа, форума или блога. Пројекат реализује неформална група „Промена” у оквиру конкурса „Здраво интернет” Фондације „Ане и Владе Дивац”, који је подржала Фондација за отворено друштво, Србија.

Донедавно студентима који су имали жеље, проблеме, потребе, осећања и тешкоће недостајао је неко с ким би могли да причају. Сада већ стручњаци у свом послу не крију да су се и они некада осећали изгубљено, уплашено, усамљено. Ако они причају о томе, зашто не бисмо и ми? Ови хумани млади људи вредно раде на свом пројекту и дају нам пример како да причом развијемо своју личност. О пројекту смо разговарали са координаторком Јеленом Вукелић.

Чиме се бавите и одакле идеја за пројекат?

По струци сам дипломирани психолог, сада на мастер студијама. Идеја за пројекат је иницијално идеја Бојане Обрадовић, наше координаторке. Њој увек светли нека лампица, тако јој је у јануару синило саветовалиште, чиме је мене купила, придружила сам се и учествовала у писању пројекта. Све би било далеко од реализације без Миљана Перовића, трећег координатора који нас све балансира. Студентска проблематика нам је веома блиска, па нам није тешко да будемо у њиховој кожи и вежемо се за идеје. Студенти представљају највреднији ресурс једне земље. Задржавање младих и образованих, као и брига о њиховим потребама и здрављу, физичком и менталном, требало би да буде императив!

Ко су особе које раде са студентима и помажу им у решавању проблема?

Са студентима раде саветници волонтери. То су ентузијастични, млади људи који су на завршним годинама едукација различитих психотерапијских модалитета, у основи којих лежи различита филозофија. Ова различитост чини чланове тима веома поносним. Уједно ово је и прилика за њихово боље упознавање и креативну примену терапијских метода и техника. Психолошку делатност обављамо у складу са резултатима савремене психолошке науке, Кодексом етике психолога, начела професионалног чувања података и коришћења психолошких

мерних инструмената, као чланови Друштва психолога Србије и Европске федерације психолошких асоцијација (ЕФРА).

Који су најчешћи проблеми током студирања?

Проблеми су бројни, често испреплитани околностима које владају у земљи у којој живимо. Они могу варирати од анксиозности, депресије, проблема у учењу, напада панике, до покушаја или извршења самоубиства. У данашње време повећан је притисак на студенте да постижу што боље резултате у школовању, како би могли да добију место у дому и стипендије, јер огромном броју студената студирање зависи од финансија. Многи раде и студирају, чему болоњски систем не погодује. Студентима остаје мало новца за културне садржаје, изласке, путовања, што би требало да буде предак. У почетку студирања могу се јавити проблеми прилагођавања на нову средину, одвајања од породице, а по завршетку студија наилази се на изазов налажења посла и уласка у стварни свет одраслих.

Шта значи бити ментално здрав?

Свако се помало штречне на реч *ментално здравље*, а камоли *ментална болест*. То је оно с чим мали број људи жели да буде доведен у везу. Овакво мишљење је веома заступљено у нашој средини. У уџбеницима менталног здравља не постоји дефиниција. Нико за себе данас не може рећи да је нормалан. То је илузија, јер такве ствари нису мерљиве. Наш циљ је да се према менталном здрављу опходимо као према физичком. Кад имамо прехладу, не морамо нужно лежати у болници, исто тако када смо анксиозни или смо тмурног расположења, не значи да смо луди. У Аргентини је нормално да свако има свог психоаналитичара, кога посећују од малих ногу, они негују културу одласка код психотерапеута, за њих су луди они који свој проблем не решавају. Није ништа лоше

затражити савет када имамо недоумицу, јер када смо опхрвани снажним осећањима, тешко нам је да сагледамо објективно. Такође, исто као што неки људи желе да раде на себи и на свом телу, да буду витки или да се затегну, тако Вам је и са психом. Неко жели да ради на себи ради личног развоја или, како ми то стручно кажемо ради **самоактуализације (самоостварења)**, неко жели да побољша вештине комуникације, емоционалну писменост, да превлада љутњу...

Активности

Идејни творци пројекта припремају разне трибине, предавања, тренинге, како би све заинтересоване што боље увели у причу, информисали, а самим тим и нешто научили. Предавања из ових области такође имају циљ да разбију предрасуде о тражењу стручне помоћи и начину бриге о менталном здрављу.

Тренинг асертивности одржан је два пута у Инфоруму, и биће организован једном месечно. Често се одржавају радионице за саветнике. *Предрасуде о одласку на терапију* била је тема предавања на Правном факултету. Студенти су тада имали прилику да се упознају са саветницима, који ће им пружати помоћ. Гостовали су на *Belgrade Ignite*, у Миксер Хаусу.

Који су симптоми менталних болести, односно када студент треба да потражи стручну помоћ?

Свака ментална болест има сасвим специфичне симптоме, тако да не можемо говорити о универзалној формули. Проблеми су бројни, а самим тим и симптоми, али хајде да узмемо пример. Рецимо, да говоримо о две особе и да су обе анксиозне када треба да изађу на испит, и хајде да их назовемо Милица и Пера. Пера је мало нервозан, он ће пред долазак на испит имати трему, мало ће му подрхтавати глас, ознојиће му се дланови, али када почне да излаже, после пет минута ће да се прибере и да успе да на испиту покаже оно што је спремио. За разлику од њега, Милица-наш други студент, не може да спава ноћ пред испит, пре поласка на факултет јој је мука и врти јој се у глави, не може ништа да једе, прошли пут када је излазила на испит веома се збунила, сада размишља о томе како би то могло поново да јој се деси и шта ће професори помислити о њој, ако јој се то деси. Одустаје од изласка на испит и пропушта полагање, иако га је дуго спремала. У ова два примера можемо видимо да Миличина анксиозност њу омета у функционисању и обављању свакодневних активности, она је преплављујућа и кочи је, те можемо да констатујемо како би било добро да Милица потражи помоћ. Наравно, она ће то учинити када се осети спремном, а лепо је када се она одлучи да помоћ потражи да постоји место где јој помоћ заиста и може бити пружена.

Бојана Обрадовић
координатор пројекта:

„Окупили смо се око идеје да променимо постојеће стање и да пружимо, вама студентима, оно што ми нисмо имали. Наш пут до овог пројекта је био пун изазова, страха, неизвесности, али и радости, исчекивања, вере, наде и знања да чинимо праву ствар. Бити здрав значи бити физички и ментално здрав. Развијати се као личност, учити стално и изнова, јер једино што је у животу константно то је промена. Ми смо ваша подршка, ослонац када је тешко али и када је добро а ви желите да сазнате више о себи, да се развијате. Желимо да студенти имају коме да се обрате када им је тешко, да науче да се брину о себи, буду срећни и да створимо будућност у којој ће наредне генерације имати задовољне, испуњене родитеље, пријатеље, љубавнике, запослене, комшије. Једна пословица каже: „Мирно море никад није направило доброг морнара“.

За кратко време сајт има много прегледа. Какве су реакције стручњака и студената?

Да, веома смо поносни, јер је сајт www.pricajmootome.rs почео са радом 04. новембра 2013, а већ имамо 5000 прегледа. Реакције студената су добре. Саветници већ имају клијенте са којима раде, а оно што је нама посебно драго јесте да нам се све већи број људи укључује и тако шири пројектни тим. Сви су ентузијастични, мотивисани и често нам пристигне мејл садржине да им се свиђа идеја и да желе да допринесу на било какав начин. То нас учини посебно срећнима.

Како студент може да ступи у контакт са психолозима и у ком року ће добити одговор на своје питање?

Свака врста саветовања се заказује мејлом, студент бира жељеног саветника и шаље му мејл, а добија одговор у периоду у коме је назначено да психолог волонтира. На сајту постоји табела са радним временом коју студенти могу да виде и биографија сваког саветника. Сајт нам је информативан и пре избора сваки студент може да се упозна са терапијским модалитетом, биографијом и временом у којем је психолог доступан. Код скајп сеанси, клијент и саветник се договарају преко мејла о термину разговора. Онлајн саветовање је бесплатно-треба Вам само скајп, микрофон, слушалице и интернет. Изузев тога, не морате да путујете, већ можете да бирате саветника у складу са својом личношћу, преференцијама и очекивањима. Омогућава већу приватност, мејлове и дописивања можете читати више пута, а само писање о проблему омогућава да искжете своја осећања, што доводи до емоционалног увида и олакшања.

УТОПИЈА ИЛИ СТВАРНОСТ

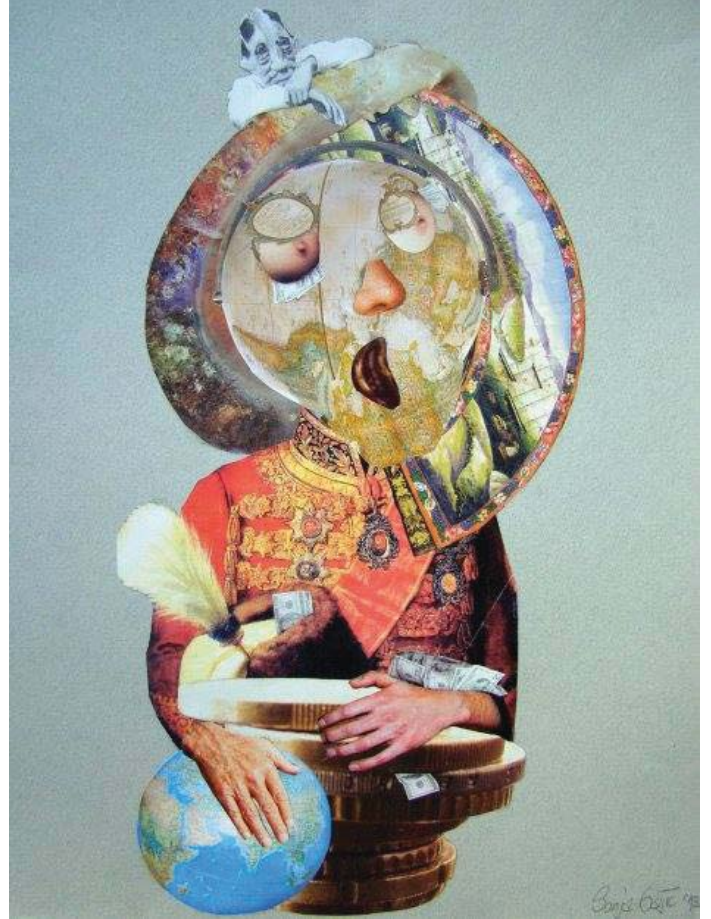
Аутор: Јована Драгојловић

Соња Гајић, млада скулпторка, одржала је трећу самосталну изложбу 18. новембра у галерији „Дунав Арс“. Посетиоци су могли да виде и упознају се са техником колажа и скулптурама.

Колажи су компоновани зналачки. Поставила их је на чврсте темеље скулпторских принципа. Не задовољавајући се само скулпторским третманом фигуре, успешно их смештајући у шири просторни контекст сензибилитетом сликара. Слојевита и визуелна култура ауторке омогућава трансформацију облика завидном убедљивошћу. Колажи су настали искуством скулпторке, а скулптуре искуством колажисткиње.

Њени колажи осликавају свет око нас и на шаљив начин нам представљају друштво у коме живимо. Најбоље се може видети из назива које им је дала попут „СрБска мајка“, „Мерлинка“, „Тарот“, „Умри мушки“ и слично.

Инспирацију и мотивацију налази у свакодневници. „Углавном посматрам свет око себе, иако својим колажима не могу да стекнем ту способност да свет око себе критикујем и прикажем. Они представљају извесну утопију, а утопија као стварност је иронична и не

постоји. У својим колажима сам хтела да представим симболе владавине, лакрдије, лоповлука, бахатости, али на један духовит начин на који ја себи дозвољавам да размишљам“, рекла је скулпторка Соња Гајић.

Припремала се дуго за ову изложбу. Посао није био нимало лак. Припрема је била врло захтевна, јер је требало да скупим много часописа, новина и исечака из различитих области. Трајала је пола године, а наредних годину дана је требало сећи и склапати, а Соња Гајић се трудила да буде што скулптуралније јер се она бави скулптуром.

Конкретну подршку и помоћ није имала. Причала је са својим професорима и колегама. Закључили су да би занимљиво било урадити колаже проучавајући наше уметнике, од Ивана Табаковића па на даље, и тако се родила идеја.

Соња Гајић има 27. година. Дипломирала је сликарство на Академији лепих уметности, а мастерирала вајарство на Факултету ликовних уметности. Добитница је награде из области графике на фестивалу Ш.У.Н.Д. (Шта уметност нуди друштву) и награде Факултета ликовних уметности „Илија Коларевић – Вајар“ за велики акт.

Od dopisnika iz Niša

RECITE ZBOGOM WINAMP-U

Autor: Milan Dojčinović, Studentski dnevni list Niš

Posle 15 godina postojanja, 20. decembra ove godine biće ugašen jedan od najpopularnijih softverskih programa za reprodukciju muzike – Winamp.

Svima nama u Srbiji je jako teško da se oprostimo od programa za koji nas vezuju lepe uspomene iz osnovnoškolskih i srednjoškolskih dana. Uz Winamp je odrastao svako ko je rođen devedesetih godina. Uz Winamp smo se kompjuterski opismenjivali, uz Winamp smo se prvi put napili, uz Winamp smo se prvi put poljubili, izgubili nevinost, uz Winamp smo postajali di-džejevi... Za Winamp su čule i naše babe. Winamp je jednostavno obeležio našu mladost.

Winamp je osnovala kompanija Nullsoft iz Arizone aprila 1997. godine da bi ga 1. juna 1999. za 80 miliona dolara prodala AOL-u (America Online). Bio je to revolucionarni program, u to vreme, koji je reprodukovao sve postojeće audi- formate i koji je doprineo ekspanziji mp3 formata. Svojim servisom *SHOUTcast MP3 streaming media* omogućivao je slušanje radija na PC-u u realnom vremenu i time izuzetno doprineo razvoju internet radija.

Međutim, problem se pojavio 2003. godine, kada je Apple ponudio tržištu iTunes. Od tada se svet podelio na iTunesovce i Winampovce. Winamp je polako, ali sigurno gubio trku jer od njegovog osnivanja, još 1997. godine, nije ponudio nikakvo inovativno rešenje. I dalje je to softverski bio onaj stari program, samo upakovan u novi interfejs (Skin). Novina su bile jedino animacije (plug-in), koje su *đuskale* uz puštenu pesmu. Bilo je vreme da ponovo Nullsoft preuzme stvari u svoje ruke.

Nullsoftov tim je razvio Nullsoft Streaming Video (NSV), koji je omogućavao i reprodukciju video-zapisa. Još jednu uspešnu nadogradnju Winampa uradio je takođe Nullsoft 2003. godine, kada su objavili servis nazvan NullsoftTelevision, koji je radio na NSV principu, a preko kojeg su mogli da se prate određeni televizijski kanali. Posle ovih novih verzija Winamp-a, broj pretplatnika je povećan sa 33 miliona na 55 miliona. Ubrzo, posle ovih uspešnih recenzija, osnivač kompanije Nullsoft Džastin Frankel (Justin Frankel) i njegov tim napustili su kancelarije u San Francisku i time je AOL postao stopostotni vlasnik Winampa.

Winamp je bio popularan sve do 2006. godine, kada ga je konačno *dotukla* pojava AIMP-a, koji je osvojio evropsko tržište sa mogućnošću reprodukcije čistijeg zvuka, odnosno reprodukcije audio-zapisa u HD formatu. U prošlogodišnjem intervjuu za veb-portal Ars technica, generalni direktor Winampa Rob Lord je izjavio: *Nije postojao valjan razlog zbog kog Winamp ne bi mogao da bude tamo gde je iTunes danas, osim toga što je doneto nekoliko loših odluka od trenutka kada je AOL preuzeo posao.*

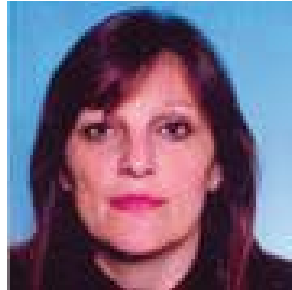

Nesumnjivo je da je glavni krivac za *propast* Winamp-a kompanija AOL. Ona je od preuzimanja Winampa davne 1999. godine *izbacila* samo android verziju 2010. i Winamp Sync for Mac, uključujući i plejer, 2011. godine. Izgleda da nikada nisu ni znali šta će sa njim. Ukoliko ste nostalgici i, i dalje želite da koristite ovaj program, poslednju verziju, koja će biti dostupna još 30 dana, možete skinuti na zvaničnom sajtu Winamp-a.

Интервју са Дилбером Сарајлић

ИНКЛУЗИЈА НА ПРАВИ НАЧИН*„Невероватно је колико политика утиче на све у Србији, па и на опште право особа са инвалидитетом”.***Аутор: Андријана Величковић**

Међународни дан особа са инвалидитетом обележен је и овог децембра низом манифестација. У каквом су положају особе са инвалидитетом у односу на протеклих неколико година, и који су тренутни њихови проблеми, говори нам секретар Савеза за церебралну и дечију парализу Београда Дилбера Сарајлић.

Имате ли утисак да се о особама са инвалидитетом слабо говори?

Напротив. Ја више имам утисак да се пуно говори, а ништа не ради. Последњих четири или пет година све се више прича и даје лажна нада људима, а ништа није остварено. То се открије онда, када људи крену да остварују неку од олакшица која им је понуђена, и на крају схвате да то баш и није тако као што је речено. У овом случају, боље је да се о неким олакшицама уопште не говори, јер не постоје.

Ко је крив због тога?

Сви по мало. Медији у једном делу због лоше интерпретације стварности, која у суштини прави забуну. Политичари су криви што пуно обећавају, а јако се лоше обећања спроводе у пракси. На пример, донет је Закон о социјалној заштити и Закон против дискриминације који су добри, али нису подређена подзаконска акта, тако да то што стоји као законско решење а не примењује се, исто је као да не постоји. Околина се такође другачије понаша према особама са инвалидитетом. Не бих то дефинисала као врсту дискриминације, већ као једну врсту непознавања проблема.

Како коментаришете то што већина зграда немају направљене лифтове и улазе, који су прилагођени особама са инвалидитетом?

Ту постоје две врсте проблема. Први је прилагођавање јавних установа, које би по закону требало да имају посебне улазе. Закон их обавезује, и временом они то морају да ураде. Оно што је већи проблем, то је проблем стамбених зграда у којима особе са инвалидитетом станују. У Београду имамо велики проблем да људи изађу прво из својих станова и зграда, онда имамо проблем тротоара, градског превоза који мора да буде доступан за све, па на крају можемо да говоримо о јавним зградама. Код нас све иде обрнутим редоследом. Верујем да ће се приближавањем Европи ово у вези са јавним зградама решити, али стамбена

зграда је у власништву станара па је то мало теже. На папиру су једни проблеми, али живот диктира друге предуслове које треба испунити.

Република Србија је потписала Конвенцију о правима особа са инвалидитетом 2007. године. Да ли су то права само на папиру?

Пуно ствари су права само на папиру, као и пола закона. У Србији генерално закони не значе ништа, ако се са људима не говори отворено о проблему. Оно на чему би требало више да се ради је инклузија на прави начин. Када су проблеми особа са инвалидитетом у питању, ми имамо застој већ двадесет година. На пример, имамо децу која нису ишла у школу, те имамо генерације нешколованих особа са инвалидитетом. Ту је битна добра процена комисије која одлучује, да ли дете по свом склопу одовара да се прикључи инклузији или опет је за њега боље да буде у некој другој школи. Међутим, у нашој земљи то није добро спроведено.

Која би још права по вашем мишљењу требало да буду регулисана законом, а нису?

Није решена подршка у кући и ван куће на прави начин. Особе које су рођене са инвалидитетом или су је рано стекле, немају самосталност у одлучивању. На пример, не могу да располажу новцем, који добијају у оквиру социјалног програма. Исто тако, не могу да одлучују о битним стварима које су везане за њихов живот, иако им није одузета пословна способност. То је Закон о заступању и праву заступања, који постоји у западним земљама, а овде код нас још увек није заживео. Међутим, радећи овај посао дуги низ година мислим да, како год да се овај закон дефинише, особе са инвалидитетом и даље неће имати то основно људско право, да самостално одлучују о свом животу.

Као и сваке године обележен је 3. децембар. По чему би овај требало да се разликује од претходног?

Оно по чему се овај 3. децембар разликује јесте да су избори у току. Невероватно је колико политика утиче на све у Србији, па и на опште право особа са инвалидитетом. За време избора политичари се сете и особа са инвалидитетом пошто су и они гласачи. У Скупштини града обећана су нам нова комби возила за превоз особа са телесним инвалидитетом. Очекујемо да нам овај трећи децембар донесе три нова комби возила.

ЦЕЛУЛОИДНИ ПРАЗНИЦИ

Пред крај сваке године затрпани смо листама најгледанијих филмова, али филмови који одишу новогодишњим духом нису увек модерна и популара остварења. О филмовима у овом броју пише дописница Ана Вучковић, млада списатељица и драматуршкиња, која ће представити топле филмове за хладне дане.

Аутор: Ана Вучковић

1. It's a wonderful life – Диван живот (1946)

Време када и они који, нажалост, преко године немају времена за филмове, те исте филмове гледају, када свако има мало више времена него иначе, време уживања, време празника, стиже нам врло ускоро. А шта су празници без филмских класика које ћемо и ове године неизоставно имати на репертоару? Осим оних филмова које телевизијске куће увек пуштају пред крај старе или на почетку нове године (Сам у кући, Уствари љубав), постоје и они који су у другом плану, а некако баш иду уз окићену кућу, крцкаво печење, ситне кремaste колаче или ђебенце под које се ваља увући у хладним данима. Без жеље да умањимо значај, лепоту и утицај филмова који су некако увек ту да нам обележе децембар и јануар, присетили смо се неких можда заборављених топлих, нежних целулоидних искустава која себи можете приуштити у време празника. Празници не морају да вам буду празни, попуните их лепим садржајима!

Диван живот или у оригиналу „It's a wonderful life” омиљени је филм у време божићних и новогодишњих празника. Овај класик Френка Капре из 1946, заснован на краткој причи „The greatest gift” потврђује управо то да је наш живот највећи поклон и да га се, чак и у тренуцима највећег очајања не смемо одрећи, као што је то у једном моменту пало на ум службенику Џорџу Бејлију. Овај брижни отац породице и савесни радник, кога тумачи сјајни Џејмс Стјуарт притиснут бригама на послу одлучује да се убије, али му се онда указује анђео да би му показао како би свет изгледао без њега. Нежна и топла, безвремена прича о томе колико смо сви јединствени и непоновљиви, налик пахуљама, које су само наизглед исте, враћа оптимизам и веру, не само у празнике, већ и у доброту и само човечанство. Да ли зато што се и сама радња филма догађа у време Божића, да ли зато што је прича о једној породици, да ли зато што је старинска, а опет тако чиста и јасна црно-бела филмска слика тако свечана и иде уз топли какао и окићену јелку, овај филм је постао највољенији филм широм света у доба празника.

2. When Harry met Sally – Кад је Хари срео Сали (1989)

Овај филм идеалан је за празнике, јер је шармантан, романтичан и просто неодољив. Љубавна прича по сценарију велике сценаристкиње Норе Ефрон о двоје пријатеља (Били Кристал и Мег Рајан), који се друже готово две деценије, не слутећи да би били одличан пар, завршава се управо на дочеку нове године на коме, усудићемо се да вам откријемо, они схватају оно што ми, гледаоци претпостављамо од почетка. При првом сусрету Хари је изнео свој став, који ће касније постати и мото филма- да пријатељство између мушкарца и жене не може да постоји, зато што је тема привлачности и секса увек негде између њих. Хемија двоје одличних комичара, легендарна сцена одглумљеног оргазма у ресторану, убачене истините љубавне исповести парова различитих генерација, само су неки од зачина овог култног филма о заљубљивању и мушко- женском пријатељству. Овај филм права је студија о мушкарцима и женама, њиховим природама и разликама и дијаметрално различитим погледима на свет.

3. The apartment – Апартман (1960)

У својим средњим тридесетим Си Си Бакстер је нежења, који да би се успео на лествици у корпорацији у којој ради уступа свој стан надређенима из фирме који би хтели да на миру варају своје жене. Игра судбине у Бактеров стан доведиће Френ, слатку и у једног од моћника из фирме несрећно заљубљену девојку, која ће се са Бакстером необично зближити. Он ће јој прво бити раме за плакање, али ће вечити нежења, кога тема љубави до тада нешто и није дотицала, схватити да је крај уступању стана као љубавног гнезда другима. Филм мајстора Билија Вајлдера једна је од најдуховитијих љубавних прича свих времена о односу двоје обичних, малих људи, вечитих животних епизодиста које други користе, а који ће баш у новогодишњој ноћи схватити да се између њих родило нешто велико. Нова године је још једном тренутак за откривање великих и правих истина. Џек Лемон и Ширли Меклејн, љупки и животни, учинили су овај филм једним од оних

који се памте и који се, по нашој препоруци, гледају 31. децембра.

4. The Gremlins – Гремлини (1984)

Да, да, Гремлини јесу новогодишњи филм, можда зато што добар део нас враћају у безбрижни период детињства у коме смо гледајући овај филм у доба празника осећали неку посебно свечану атмосферу. Иако сам филм није нимало свечан, чак је у неким својим моментима појединима чак и гадан. Наиме, изумитељ Рендал Пелцер, као божићни поклон свом детету једног дана доноси сасвим ново и чудновато створење Mogwai. Постоје правила везана за живот овог малог, чупавог створа. Mogwai не сме да дође у додир са водом и јаком светлошћу, а посебно, за разлику од нас прилепљених за фрижидер у време празника, не сме бити храњен иза поноћи. Ово чудновато биће, које умеђувремену добија И име Гизмо, постаје пријатељ дечаку. Магија овог филма, осим што га везујемо за детињство, време одмора и забаве, јесте и у томе што је то већини нас био први додир са немогућим и чудесним. А таква је и новогодишња ноћ, изнова и изнова, сваке године.

5. Meet me in St. Louis – Нађимо се у Сент Луису (1944)

Нова године и Божић тренуци су када се окупља породица, а на сету овог филма се заправо створила једна. Наиме, редитељ филма, маг мјузикла Винсенте Минели упознао је талентовану глумицу и певачицу Џуди Гарланд, са којом ће касније добити једнако даровиту, а свима познату ћерку Лајзу Минели. „Нађимо се у Сент Луису“ ултимативни је божићни филм у коме Џуди тако лепо пева најлепше божићне стандарде, међу којима је и „Have yourself a Merry Little Christmas“. Љубавне недаће Естер, најстарије ћерке велике породице која живи у Сент Луису у доба Светског Сајма 1904. године, постаће један од најомилјенијих мјузикала свих времена и филмова који ће се помињати и у многим каснијим филмовима и серијама. Наиме, чест је случај да се овај двд поклања у Америци за празнике, управо због свог култног статуса и лепе патине и старинске ауре, коју је филм временом добио.

Интервју са Вањом Булићем

„НИКО НЕ МОЖЕ ДА СМИСЛИ ПРИЧУ КАО ШТО ТО УРАДИ ЖИВОТ”

Код нас је преовладало таблоидно новинарство чији је основни порив да разграђује, а не да гради.

Аутор: Слађана Бушић

О почецима своје каријере, сличностима између новинарства и медицине, раду у „Дуги” и „Бисерима”, наградама, али и причама да од тезги зарађује више него Каленић пијаца разговарамо са Вањом Булићем, једним од ретких новинара који је је радио и у штампаним и у електронским медијима.

1. Многи новинари на почетку каријере имају дилему у вези са тим шта прво питати саговорника. Како сте ви решавали такву недоумицу?

— Кад си млад новинар, дилема је само у томе да ли ће ти неко познати дозволити да разговараш са њим. А после првог питања, које и не мора да уђе у написан интервју, све иде лакше. Дилема из прве реченице припада болестима раног новинарства, јер свака јавна личност, без обзира на то колико је позната, прижељкује интервју, па су почетна натезања и договарања о терминима за разговор само демонстрација силе. Неопходно је бити упоран и често дрзак, а пали и оно — не морате, имам ја замену.

2. Уписали сте се на студије медицине, а желели сте да студирате архитектуру. Ако бисмо медицину дефинисали као указивање помоћи другима, а архитектуру као уметност градње, чему би новинарство било сличније и зашто?

— Новинарство је сличније медицини, јер може да излечи од разноразних бубица насталих углавном због незнања и недовољне информисаности. Живимо у таквој земљи. А било би добро да је сличније архитектури и да новинар и читалац заједно граде бољи живот у којем би се и једни и други боље осећали. Уз ову констатацију иде једно — односи се на чињеницу да је код нас преовладало таблоидно новинарство чији је основни порив да разграђује, а не да гради. Прво би њих требало излечити, а према закону немаш право некога да лечиш ако он то не жели.

3. Као ученик средње школе тајно сте похађали литерарну секцију. Због чега?

— Одлазио сам на литерарну секцију, а то нисам говорио другарима из рок састава и онима са којима сам ишао на одбојкашку и фудбалску секцију. Чинило ми се да ће ме прогалисти сека-персом, јер су на литерарну секцију углавном ишле девојчице. Тамо смо читали песме, кратке приче. Замисли како долазим на одбојкашку секцију, а они питају: „Где си, песнице?”. Било је то време одрастања и сазревања.

4. У младости сте писали поезију. У каквом сећању вам је остао тај период бављења новинарством?

— У другом разреду гимназије сам објавио неколико песама у листу „Четврти јул” и „Студенту” на странама

— Моћ је у књигама,
у згуснутом колективном памћењу.

за младе без индекса. Биле су то љубавне песме писане у акростиху. Али моја новинарска каријера је почела у листу „Нови Београд”, у којем сам научио све о новинарству, јер сам имао и по тридесетак наслова у једном броју. У војсци сам био војник-новинар, што је било ново, додуше необично искуство са сазнањем да постоји дириговано новинарство. Као новинар сам стасао у „Омладинским новинама”. Два месеца сам био приправник, а после тога заменик главног уредника. Била је то дивна генерација новинара, која се развилела по београдским редакцијама. Рад у „Дуги” је најлепши и најплоднији део моје новинарске каријере. Деведесете године су учиниле да се у време неслободе, као новинар „Дуге”, осећам као слободан човек. Касније схватиш да је и та слобода била дозирана од стране власти, јер је требало показати како постоји новина са другачијим мишљењем.

5. Емисија „Бисери” је обележила Вашу каријеру. У њој сте угостили људе најразличитијих профила. Откуда идеја за таквим личностима, где сте их проналазили?

— Снимио сам око 950 емисија „Бисери” за деветнаест година. У мојим емисијама су први пут проговорили

наркомани, секташи, проститутке, а гост је био и човек који је право из затвора, после одлежане казне за дво-струко убиство, дошао у „Бисере“. Идеја је била да се покаже парче црнила које свако од нас има у себи и да се из приче извуче поука. Емисије су постале мале исповедаонице у којима сам био добар слушалац, а не иследник. Зато су биле натопљене емоцијама и међусобним поверењем.

6. Када сте позивали госте у емисије, колико сте намеравали да приче које ће вам они испричати постану инспирација за четири ваша романа?

– Моји најбољи гости су увек биле жене. Пошто је реч о људима са маргине живота, жена је већ појављивањем у емисији обележена. Код нас се не третира на исти начин жена наркоман и мушкарац наркоман. Њега ће сутрадан гледати као мангупа, а њу као друштвено зло. Када се појави жена проститутка и исприча разлоге због којих се бави тим послом, нико не размишља о разлозима. Она је курва коју би требало каменовати. У причама из „Бисера“ и данас налазим инспирацију за поједине делове нових књига, а објавио сам и књигу „Сто бисера“ са сто најлепших прича из серијала.

7. Ако бисте се вратили на мале екране, како би „Бисери“ изгледали?

– Постоје емисије у којима ништа не би требало мењати осим гостију. Свака емисија, упркос истој сценографији и истом водитељу, изгледа другачије, јер нико не може да смисли причу као што то уради живот. Најинвентивнији сценариста је немоћан пред догађајима из живота испричаним у „Бисерима“.

8. Недавно сте изјавили и да ће најгледанија и најзанимљивија емисија бити она са потпуно непознатом особом, уколико новинар уме да разговара. Због чега новинари све више теже да разговарају са познатима?

– Зато што је то зицер, добитак пре почетка емитовања. Али, нажалост, исти људи који само мењају телевизије, говоре исте ствари, а и новинари углавном постављају иста питања. Познате личности, посебно политичари, тачно знају зашто су дошли у емисију и какве поруке желе да упуте. Непознат човек нема разлога да калкулише, па на крају испада да је он глас народа, иако политичари упорно покушавају да то постану.

9. Са једног путовања доносили сте по три, четири, па и пет репортажа, и то за више медијских кућа, на основу чега сте стекли репутацију „да од тезге зарађујете више него Каленић пијаца“. Како сте реаговали на такве коментаре?

– Реч је о отпору лењих, који постоји у свакој професији, а у свему има и мало љубоморе, посебно кад искорачиш према неком другом медију. Да би постао тезгарош, треба да испуниш само два услова: да нешто урадиш добро и да то донесеш на време. У свету се то зове професионалац. А и професионалци имају тезге на пијацама. Зар добар пољопривредник није уједно и добар професионалац?

– Грешка је мислити да новинарство може да промени друштво. Може мало да погура неке процесе, али је кључ промена у рукама оних што не желе да учествују у политици.

10. Добитник сте „Златног беоцуга“ за изузетан допринос култури града Београда. Колико награда значи новинару?

– Живим у Београду од 1952. године и себе сматрам Београђанином. Београд је главни јунак свих мојих књига и сценарија. Кад кажем *Београд*, мислим на дух града. Неко је то препознао и доделио ми награду. Та награда је нешто најлепше што имам у колекцији мојих спортских пехара и пехара освојених у преферансу.

11. Да сте сада матурант који би требало да се упише на факултет и да одлучи којим занимањем ће се бавити, шта бисте ви рекли?

– Уписао бих се на драматургију. Али све то би било узалуд ако се човек сам не школује, свакодневно проширује знање. Моћ је у књигама, у згуснутом колективном памћењу.

12. Живимо у ружичастом свету где се „Фарма“ гледа уместо „Јутарњег програма“, а „Велики брат“ уместо „Дневника“ у пола осам. Једни кажу да су људи упропастили медије, док други тврде да медији упропашћују њих. Постоји ли граница? Шта је највећи проблем данашњег новинарства? И, има ли решења?

– Какво друштво – такво новинарство. Иако је „Фарма“ лиценцно издање, представља пресликану нашу скупштину. Грешка је мислити да новинарство може да промени друштво. Може мало да погура неке процесе, али је кључ промена у рукама оних што не желе да учествују у политици. Међу педесет одсто оних што не излазе на изборе налазе се најумнији људи. Њихово неучествовање је такође политички став, мада веома деструктиван, јер својим нечињењем омогућавају медиокритетима да владају.

13. Поручите нешто вашим будућим колегама и колегиницама.

– Поруке дају мудри старци, а ја се још тако не осећам и још увек гутам поруке других. У једно сам сигуран: најважније је остати свој и развијати индивидуалност. Све остало је калуп, па сви личе као да су изашли из ординације истог пластичног хирирга.

НАЈСЛУШАНИЈА МУЗИКА У 2013-ТОЈ.

Аутор: Дуња Ковачевић

Пронађено из различитих извора, листа најслушанијих песама, албума, али и оних разочаравајућих, изгледа овако:

Амерички магазин „Тајм“ издвојио је 25 најбољих песама за првих 6 месеци године. Према магазину, „Тајм“, ово је била година у којој су се брисале границе међу жанровима. Стога, ово је листа 25 најбољих песама за половину 2013-те године:

1. "New Slaves" Kanye West
2. "Get Lucky" Daft Punk
3. "Retrograde" James Blake
4. "Song for Zula" Phosphorescent
5. "Blurred Lines" Robin Thicke feat. Pharrell and T.I.
6. "Recover" Chvrches
7. "Closer" Tegan & Sara
8. "Weight" Mikal Cronin
9. "Red Eye" Kid Cudi feat. Haim
10. "Wild For The Night" Skrillex feat. A\$AP Rocky & Birdy Nam Nam
11. "Diane Young" Vampire Weekend
12. "White Noise" Disclosure feat. AlunaGeorge
13. "Late Night" Foals
14. "GMF" John Grant
15. "Falling" Haim
16. "Numbers On The Board" Pusha T
17. "Entertainment" Phoenix
18. "Started From the Bottom" Drake
19. "Just Give Me A Reason" P!nk feat. Nate Ruess
20. "Shut Up" Savages
21. "Q.U.E.E.N." Janelle Monáe feat. Erykah Badu
22. "Master Hunter" Laura Marling
23. "Imagine It Was Us" Jessie Ware
24. "Peace and Quiet" Waxahatchee
25. "Mirrors" Justin Timberlake

Сајт <http://prettymuchamazing.com/> нуди листу најслушанијих албума ове године. То су по абecedном реду следећи албуми

1. Autre Ne Veut – Anxiety
2. CHVRCHES – The Bones of What You Believe
3. Daft Punk – Random Access Memories
4. Disclosure – Settle
5. Justin Timberlake – The 20/20 Experience
6. Kanye West – Yeezus
7. The National – Trouble Will Find Me
8. Savages – Silence Yourself
9. Vampire Weekend – Modern Vampires of the City
10. Volcano Choir – Repave

Постоји такође и ПМА листа најбољих песама. Неке од њих су: Vampire Weekend-Step, Arcade Fire-Reflektor, AutreNe Veut-Play by Play, Phosphorescent-Song For Zula, Daft Punk- Get Lucky, Torres- Honey, Vampire Weekend-Ya Hey.. itd.

Клеш мјузик представио је листу албума којима није посвећено довољно пажње, тачније „андерејтед“, албуме. То су: Fair Ohs – 'Jungle Cats', DJ Koze – 'Amygdala', Uncle Acid & The Deadbeats – 'Mind Control', Hookworms – 'Pearl Mystic', Amateur Best – 'No Thrills', Mazes – 'Ores & Minerals', Ólafur Arnalds – 'For Now I Am Winter', Spectrals – 'Sob Story', Letherette – 'Letherette', Esben And The Witch – 'Wash The Sins Not Only The Face'.

Клеш мјузик саставља и листу разочаравајућих албума, на којој су се нашли: i Arcade Fire – 'Reflektor', Benga – 'Chapter II', Dizzee Rascal – 'The Fifth', ali i Daft Punk – 'Random Access Memories', који се нашао на свим листама, а по разматрању Клеш мјузика, овај албум и песма „Гет лаки“ су у почетку били хипнотичко оружје и великом брзином су очарали публику, да би у овом тренутку људе једноставно било брига.

„Гет лаки“ подсећа по популарности на „Гангнам стајл“, али као и све друго у данашњем времену, песма је уздрмала свет и добила својих пет минута. Данас људи брзо примећују али још брже заборављају. Ретко која песма данашњице може да остави печат за сва времена, ретко која ствар може да одолева времену, попут многих непревазиђених песама прошлог века.

Најбољи рок албуми по мишљењу гласне жице или loudwire.com ове године су: 1. 'Aftershock' Motorhead

2. 'Fortress' Alter Bridge
3. 'Palms' Palms
4. '...Like Clockwork' Queens of the Stone Age
5. 'The Devil Put Dinosaurs Here' Alice in Chains
6. 'Venomous Rat Regeneration Vendor' Rob Zombie
7. 'House of Gold & Bones Vol. 2' Stone Sour
8. 'Earth Rocker' Clutch
9. 'Sound City: Real to Reel' Dave Grohl and Others
10. 'The Bronx (IV)' The Bronx

Што се тиче домаћих извођача, по листи емисије Јелен топ 10, ово су 10 најбољих синглова

1. ФЕУД • телевизија
2. С.А.Р.С. • лутка
3. Бед Копи • уговор са кепом
4. шарк снејпс & плејнс • небеска механика
5. Рибља чорба • сам пао, сам се и убио
6. Марчело • пегла
7. сви на под • о младости
8. Гоблини • деца из комшилука
9. Е-плеј • диван дан
10. бригад • волео сам те

Међутим, једна од ретких емисија у Србији која је промовисала алтернативне музичаре и њихов рад од Нове године прекида са емитовањем. Као главни разлог наводи се прекидање спозорисања од стране Апатинске пиваре. Све што не може бити комерцијализовано, боље нека се укине, једино што могу да закључим из ове ситуације.

Репортажа – свирка Кид Конго Пауерса

ОСНИВАЧ ГАН КЛУБА У КЛУБУ ГАН

Београдски клуб Ган имао је прилику да угости ексцентричног музичара Кид Конго Пауерса чију је дугогодишњу музичку каријеру обележио рад са култним алтернативним саставима светског гласа а неки од њих су Ган Клуб, Ник Кејв и бенд Кремпси.

Аутор: Наталија Јовановић

Њујоршки састав Розе мајмунске птице (Pink monkey birds) са искусним кормиларом Кид Конгом наступили су у београдском клубу Ган 14. децембра промовишући нови албум „Haunted Head”. Мала сцена београдског клуба била је идеална за наступ овог бенда с обзиром да су се у публици нашли музички сладокусци који су уживали у звуцима гаражног рока непревазиђеног њујоршког сензибилитета.

Поред нових ствари на репертору свирке нашле су се и нумере бенда Ган Клуб чији је Пауерс кооснивач. Искуство „светског тезгароша” које је започео у бенду Ган Клуб са андерграунд гуруом осамдесетих Џефријем Ли Пирсом наставило се деценијском шетњом кроз жанрове и бендове. И ако је рокерску каријеру и ватрено крштење започео у карактеристично лосанђелеском маниру узро напушта бенд Ган Клаб и сели се у престоницу источне обале-Њујорк. Успоставља сарадњу са бендом Кремпс, али се враћа лосанђелеском Гану, док акумулирано искуство нуди и Ник Кејву. И ако је публи-

ка навикла на ексклузивност чланства одређеног бенда, тезгарење и трагање које практикује Пауерс можда јесте практично решење да се избегну свађе и монотонија садржаја коју свакако већи бендови доживе.

Импресивно искуство преточено је у двочасовну свирку. Поред нумера са новог албума, највеће одушевљење публике изазвале песме настале у Ган Клабу „For the love of Ivy” и „Sexbeat”, којима је свирка завршена. Квалитет музике је неспорив, али оно што „боде очи” када су клубске свирке у питању јесте умртвљеност публике. Свирка је данас посланица старије генерација, повод за пиво или интелектуалну расправу. Млађе генерације или препознају прави квалитет или је лоша финансијска ситуација узела свој данак. Има нечег поражавајућег у томе када се слуша запаљени гаражни риф једног шездесетогодишњака, а публика збуњено зуре у бину.

40. традиционални маскенбал

ШТА СЕ ДЕСИ У КСТ-У, ОСТАЈЕ У КСТ-У

Лас Вегас на Техничком факултету

Аутор и фото: Наталија Јовановић

Клуб студената технике већ четрдест година организује традиционални маскенбал. Тема овогодишњег, одржаног 28. децембра, био је Лас Вегас, прецизније-Шта се деси у КСТ-у, остаје у КСТ-у. Прко пет хиљада људи под маскама имало је прилику да слуша Партибрејкерсе, С.А.Р.С., Којота и још многе извођаче.

Уочи Нове Године неизоставни догађај је КСТ-ов маскенбал. Није ни чудо јер се крајем сваког децембра зграда Техничког факултета претвори у највећу журку у Београду. Поред мноштва маскираних лица, организатори се побрину да сваке године припреме и богат музички програм. На овогодишњем маскенбалу су пред више хиљада намаскираних лица свирали Партибрејкерси, С.А.Р.С., Којот, реге бенд Заа и Марко Булат.

Свака учионица претворена је у стејџ са различитом музиком- од забавне, деведесетих, диско, преко рока до метала. Пажњу студената привукао је и Етно стејџ са куваним вином и кобасицама, а на коме је наступао Марко Булат све до раних јутарњих часова. Сајлент диско

био је један од најпосећенијих на коме су са слушалицама на глави различити људи проводили уз различиту музику. Дугачи ходници факултета непрестано врве од студената који су у потрази за идеалном музиком. Док разоткривају маске које непрестано крај њих пролазе, ослушкују шта се крије иза на ком стејџу, сликају се и испијају пиво. Попричали смо са пар намаскираних студената: „На маскенбал сам дошла при пут и дефинитивно ћу поново доћи. Све ми се допада, музички програм је савршен и просто је немогуће да се смориш.“- рекла је Ана Мурганић, студенткиња фармацеутског факултета. На питање који ти се стејџ највише свидео Војин Поајић, студент примењених уметности одговорио је: „Највише ми се свидо реге стејџ и скоро цело вече сам провео на њему. Када свирају већи бендови направи се гужва, па сам у реге стејџу видео идеално решење“- уз смех додаје Војин. Да су се сви добро забавили сведоче и фотографије на фејсбук страници клуба, а оне са највише лајкова изабране су као најбоље маске, ускоро ће им бити додељено неко од занимљивих путовања.

Поштовани читаоци, од овог броја имаћете прилику да наш часопис пратите и преко сајта КСТ-а. Политиколог вам омогућава да сазнате занимљивости о раду клуба, најаве дешавња, али и да освојите карте за неку од занимљивих журки.

Поред добре забаве, квалитетног музичког програма и лепих награда треба напоменути да је читава идеја реализована под студентском палицом. Студенти архитектонског факултета су осмислили и направили сценографију, чланови КСТ-а били су задужени за

организовање, намештање бине прављење продајних штандова и продаје пића на самом маскенбалу. За КСТ је 2014. свакако година јубилеја. Поред 40. Рођендан маскенбала, следе 60 година постојања. Више о јубилеју у следећем броју.

The Interview with Susan Masino, a rock journalist

LIVING AND LOVING ROCK MUSIC TRULY

Author: Aleksandra Katanic

While chatting with Susan Masino, a rock journalist from Madison, she gladly accepted to answer some questions for this interview. There is no one who could tell more about rock than Susan. To live for Susan means to live rock. As a real fan of Rock'n'Roll she has been in the world of rock journalism more than thirty years and met some of the biggest rock stars.

During the 80's Susan worked in the New York City at Sound Works Recording Studios, from 1991-96 she published Rock Central a monthly rock magazine distributed throughout southern Wisconsin and northern Illinois. In October of 1997 she helped launch the 94.1 JJO Local Stage a weekly local music radio hour which she hosted from 1997 to 2004. She has also written the monthly music news column WI Music News, since 1991. Susan is the author of these books: „Famous Wisconsin Musicians“, „Rock'n'Roll Fantasy“, „Let There Be Rock“, „Family Tradition-Three Generations of Hank Williams“ and „The Secrets of the Universe“. She is also the President of Rock Central Productions in Madison and teacher of History of Rock and Roll at the University of Wisconsin, Madison.

How did you become a rock journalist?

I actually started by reviewing a band who were on stage insulting the local paper, and I thought it would be funny if they (the paper) were here reviewing you. At that moment, I grabbed a piece of paper and a pen and wrote a funny review and sent it to the paper they were insulting. My review got printed, the band and their management were outraged, and the editors agreed to give me more assignments to review local bands.

You have been in the world of rock journalism over thirty years; can you tell us how it has changed since your beginning?

When I first started out in 1977, there was no Internet, no MTV, no cell phones, so print media was very popular and very powerful. Once our paper here in Madison, Wisconsin established itself with the record labels, we were given everything, interviews, tickets, photography sessions, merchandise, and lavish parties after the concerts. Today everything is done on the phone, and you're lucky if you get a free t-shirt.

You have a successful career, you experienced working as a journalist, helped launch a weekly local music Radio hour which you hosted (since 1997. to 2004) and besides that you are a writer. So, which of these parts of your profession you like most and why?

I loved doing live radio when I had the chance, and playing music by local musicians. I also love writing about bands and musicians, and trying to help them succeed. Seeing live concerts, and being able to go backstage to say hello to my

rock 'n' roll heroes is my favorite part of my profession. It is definitely living a rock and roll dream!

I had read that you work as a teacher of history of Rock and Roll at the University of Madison, Wisconsin. Can you tell us a little more about this job and your classes?

When I do teach the History of Rock and Roll, it is for the Continuing Education program at the University of Wisconsin-Madison. It is six two-hour classes where we review music from the 1920's to the present time, and marvel at how rock and roll has evolved over the years.

Before three years you visited Belgrade and were guest at the concert of Band X, ACDC tribute band. What did it look like? What do you think of Belgrade and its citizens?

its citizens?

When I arrived in Belgrade in November of 2010, I was a guest of BandX, and was there to help promote the release of their debut CD, *Wild Ride*. During the week that I was there, we did two TV shows, a radio show and hosted a huge promotional party. I also got to visit the Nikola Tesla Museum and experience BandX live on stage. I thought Belgrade was a beautiful city, the history and the richness of your culture was amazing to me. Everyone that I met was kind, nice, so gracious, and loved their rock and roll! I immediately fell in love with the city and its citizens.

Do you plan to come again to Belgrade and when?

As soon as I can afford a trip to Belgrade, I will be visiting. I was so impressed with how humble, sincere and hospitable everyone was, I can't wait to come back!

You said that you very satisfied with the band's playing, have you been listening to some other ACDC tribute or any other tribute band from Serbia?

BandX is the only Serbian tribute band that I am familiar with, but I have heard many AC/DC tribute bands over the Internet from around the world. After seeing them play live, I would have to say that BandX is the best AC/DC tribute band I have ever heard.

Have you been listening to some Serbian bands in general and what do you think of them?

Thanks to BandX I got to meet their good friends, Dragi and Zika Jelic from YU Grupa, and they kindly gave me copies of their CDs and DVDs. I was very impressed with their music and it was an honor to meet them both. YU Grupa rocks!

In your opinion, what has changed most in rock music since the 70's?

Today we are exposed to rock music everywhere, in TV and movies, and in television commercials. There are also

thousands of bands to listen to, and everyone can be seen on You Tube. Back in the '70's, the only way you got to see your rock and roll favorites was to go see them live in concert. It was rare to see them on television, and seeing them live in person was always a great treat.

Who is, for you personally, the most significant musician that you met and why?

I would have to say Malcolm Young of AC/DC. He is the riff master, and the mastermind behind AC/DC. Malcolm's vision of what a rock band should be, and his writing and playing helped create one of the most influential bands in rock and roll history. This is saying a lot, considering I have also met Eddie Van Halen, Keith Emerson of Emerson, Lake and Palmer, and Bon Scott. All three of those gentlemen were also very significant to the sound of rock music today.

Who were the most casual and the kindest rock star that you have met?

That would have to be Angus Young. He is the most soft-spoken, quiet and gentle rock and roller I have ever known. Angus can whip a stadium full of 20,000 screaming fans into frenzy and then you will see Angus sitting backstage afterwards drinking tea and smoking a cigarette like nothing ever happened. He is also still the same sweet person I met back in 1977. The only thing that has changed about Angus is that he is now internationally famous and a rock and roll icon. If you met him and didn't know who he was, you would never know that he is THE Angus Young of AC/DC.

Describe how you see ACDC with Brian Johnson and ACDC with Bon Scott?

When Bon was alive, the group was a very close knit band of brothers who worked for years touring everywhere before they started to break through. Just as *Highway to Hell* was climbing up the charts, and the band went into the studio to record *Back in Black*, Bon died. His absence has never been taken lightly by anyone in the band. Losing Bon was like losing a brother, and he is still remembered on stage every time they perform.

When Brian was hired, the band was in a great deal of pain, and Brian was the first person that made them laugh. Once I studied the band and Brian's history, (for my book, *Let There Be Rock*), I was astonished by the fact that Bon had actually seen Brian perform when Bon's band Fraternity was touring in England. Bon got the idea of putting Angus on his shoulders from seeing Brian do it with his guitar player. Having the pleasure of getting to know Brian over the years, he is very much like Bon. He is humble, sweet, funny and kind to everyone he meets. Brian was born to take Bon's place. I don't think anyone could have done better having to replace Bon, but Brian has done a brilliant job!

Bands that you met and you will never forget?

It is hard to narrow it down to a couple because I have met dozens of bands over the years, but I would choose AC/DC and Van Halen. I knew at the time that both bands were going to be extremely successful and change the sound of rock and roll forever.

What is your favorite part of your job?

Hearing back from my editor that the book I just spent a whole year or two writing and researching has met their approval, and receiving letters from readers who enjoyed one of my books. That is always an honor for me.

What is the most interesting thing that happened to you during your career?

Probably the synchronicity of being hired to write a biography of AC/DC for Omnibus Press/Music Sales Group. At that point I had already known the band for 27 years, and had never thought I would write a biography of them. It was a huge job with tremendous pressure, but I think *The Story of AC/DC-Let There Be Rock* is one of the highlights of my career.

What do you think, has the technological progress in the music industry made more progress or more damage to (rock) music?

It's really hard to say, because it is wonderful that musicians can now record their own music, upload it to iTunes to sell, and post their live videos on You Tube for the world to see. Back in the '70's, bands toured all year long to build an audience and sell records. Now you can do it from your own home, but you are competing with millions of bands and musicians from around the world which makes it especially hard to get noticed.

Many years ago, you predicted that ACDC was going to be world famous band. Do you predict the same for some new bands now?

Unfortunately, most of the bands I hear now are already being played on the radio and climbing the charts, so it is rare that I discover a band that I think will make it all the way. I have seen bands that I think could be bigger if they had the right exposure like Aaron Williams and the Hoo Doo, who are from Madison, Wisconsin. They are an incredible three-piece blues band that was nominated for a Grammy for Best Blues Album and Best New Artist in 2011.

You wrote the book „Let there Be Rock” which is in the same time the official biography of ACDC and which I had pleasure to read. What was the most difficult part while writing this very informative, researched, interesting and warm book?

First of all, thank you very much. I am so glad that you enjoyed my book. The most difficult part would definitely be Bon Scott's death. He was so much fun to write about that I had a tough time writing about his passing, and I put it off for as long as I could. While I was sitting at my computer one night staring at the screen, I could hear Bon in my head yelling, „I'm dead already, just get on with it!” That made me laugh, and so I „got on with it.” All together it was a hard project because I knew the band would read it. Once they did, they loved it and Angus Young (during the Black Ice tour), gave me an interview for the updated version of the book. That was a huge relief to hear that they were happy with it, and I am very proud of the final results.

Your newest book is called „The Secrets Of The Universe” and it is not dealing with rock, but with the laws of synchronicity, numerology and healing with light. Where did you get inspiration to write and can you reveal some details about the book?

The Secrets of the Universe includes seven chapters on seven different subjects. The book covers my love of the spiritual side of life, the paranormal, and the many miracles we witness every day, especially synchronicity, past lives and ghostly encounters. The book does include some rock and roll stories and in the chapter on numerology, I cover Angus Young and Bon Scott's numbers using their given names and birth dates. I was shocked at how much their numbers matched their personalities and achievements in life. That is what I love most about the Universe: there is always something to learn, somewhere to explore or something that amazes me and that the Universe is full of secrets and surprises.

Интервју са Хеленом Иванов

ДЕБАТА ЗАХТЕВА ВЕЛИКИ РАД

„Српски политички актери спадају у оне који пре подижу глас него побољшавају свој аргумент.“

Аутор : Сандра Петровић

Студенткиња Факултета политичких наука Хелена Иванов, проглашена је најбољом говорницом на Светском универзитетском дебатном првенству које је одржано у Индији у категорији енглески као други језик. Њен колега Стефан Сириџански, са којим је била у тиму заузео је друго место. Са Хеленом смо разговарали о томе како се дебатер информисао и његовој општој култури.

Колико дебата доприноси општој култури дебатера?

Дебата највише доприноси општој култури дебатера и то је био између осталог један од разлога зашто сам одлучила да се бавим дебатом. Непосредно пре уписа на факултет сам имала додир са дебатом пошто је мој брат такође дебатер и онда сам схватила да је један од предуслова да будете добар дебатер велика количина општег информисања и опште културе, тако да то је неки предуслов да будете добар дебатер

Како ти долазиш то тих информација?

Углавном путем интернета. Дакле, разни сајтови који се баве различитим актуелним друштвеним питањима. Поред тога, читање часописа попут Економиста, праћење дневно политичких новина и домаћих али и иностраних. Доста ми помаже чињеница да студирам Факултет политичких наука, а како је политика све и све је политика, сва актуелна друштвена питања којима се ми бавимо кроз дебат, већином потпадају под нешто што ја студирам.

Шта су вам судије најчешће замерале у вашој досадашњој дебатној каријери?

На почетку моје дебатне каријере су ми углавном замерали да сам превише агресивна у наступу, да сам доста гласна, да ми је гестикулација претерана али сам се временом потрудила да то коригујем колико је могуће.

Зашто људи дижу глас уместо да побољшају аргумент?

Вероватно зато што је лакше. Да бисте ви побољшали ваш аргумент потребно је да много радите на својој општој информисаности. Потребно је да радите на начину на који елаборирате вашу аргументацију, проводите велику количину времена припремајући се да смислите што боље аргументе и да размишљате о актуелним друштвеним питањима. Подизање гласа је нешто што краткорочно делује, ефективније а самим тим и лакше.

Како коментаришеш слику на Вукајлији са насловом тешко оном ко је ожени?

Када је у питању та слика, првенствено ја немам никаквих коментара. Сматрам да је такав коментар последица одређеног дела друштва који је јако необразован

Отворена комуникација је академска дебатна мрежа која се бави унапређењем културе дијалога и развојем аргументованог, критичког мишљења. Основана је 1997. године од стране студената и професора Универзитета у Београду по угледу на дебатне клубове престижних европских универзитетских центара и тренутно има више од сто активних чланова. Њене образовне програме из области дебате, комуникације, критичког размишљања, аргументације, студије случаја и јавног наступа до сада је завршило око 1.500 студената. *Извор: ок.орг.рс*

који и доста лако потпада под те људе који пре подижу глас него што побољшају свој аргумент. Не сматрам их релевантним. Са таквим људима се не вреди упустити у расправу, јер они не користе аргументе. Надам се да ће ти људи стећи једног дана довољну количину образовања да схвате да свако може да мисли без обзира на свој пол.

Како се ваш успех одразио на вас саме, Београдски Универзитет, и на Србију уопште?

Сматрам да смо веома допринели кредибилитету универзитета у Београду. Прво што ће се сада позиција Универзитета у Београду на листи дебатних клубова драстично подићи. Са друге стране што сада студенти нашег Универзитета и факултета делују далеко компетитивније на међународној заједници. Наравно допринели смо самима себи што смо Стефан и ја ужасно велику количину времена провођили, радећи припремајући се не само за ово првенство него и за сва друга. Овај успех нам је стигао као потврда тог рада и представља нашу мотивацију да наставимо оволико да радимо и да се трудимо.

Пре полуфинала БГ опена си рекла да би волела да говориш у скупштини Србије? Зашто?

Сматрам да је дебата пре свега потекла од британског парламента. Своју саму суштину и остварује у парламенту, који је тело које представља глас грађана - место где се воде разне расправе. Самим тим дебата у парламенту представља круну технике говорништва. И даље би ми било велико задовољство да добијем ту прилику и надам се да ћу ове године на БГ опен-у добити ту могућност.

Од кога сте све примили честитке?

Примили смо честитке од претседника скупштине Небојше Стефановића, који нас је позвао на разговор, такође од Синише Малог који је тренутно на челу привременог органа градске скупштине. Примили смо честитке од великог броја медијских кућа, од министра просвете и позвани смо у ректорат Универзитета у Београду тако да претпостављам да ћемо и од њих примити званичне честитке.

Хеленин дебатни партнер, такође студент ФПН Стефан Сириџански изјавио је да финале није очекивао ни у најлуђим сновима. Дебата га је привукла зато што често није умео да артикулише своје мисли. У даљој каријери планира да се бави академским радом или да буде новинар.

Какве су реторичке способности српских политичара?

Сматрам да српски политички актери спадају у оне који пре подижу глас него побољшавају свој аргумент. Пре свега, зато што често праве логичке грешке које ми доста изучавамо у дебати, као што је позивање на емоције, позивање на традицију, позивање на ауторитет. Све три ствари раде поприлично неосновано и ни у једном треутку не објашњавају зашто је та традиција добра или зашто су ти ауторитети релевантни. Због свега тога би им свакако поручила да се прикључе дебатном клубу па да мало усаврше своје способности и аргументе.

Колико је захтевно бранити тему која се коси са вашим личним уверењима?

У почетку сам сматрала да ће ми то бити веома тешко. Како сам улазила у дебату и све више се у њој усавршавала схватила сам да је заправо лакше бранити у дебати став који се коси са вашим приватним. Из простог разлога. Када дебатујете о ставу који је приватно ваш, врло често ви направите ту логичку грешку коју праве наши политичари, односно понесу вас емоције. Онда неке ствари не објасните довољно добро у дебати или их изнесите као да су саме по себи довољне. Да не објашњавате зашто је то тако што је у дебати велики проблем јер тамо побеђује рационална аргументација, аргумент који је добро објашњен и који је поткрепљен dobrим чињеницама.

Која дебата на светском првенству вам је била најтежа?

Иако звучи доста чудно с обзиром да ја волим да дебатујем на теме о феминизму, рекла бих да ми је најтежа тема била „Овај дом жели уздизање културе веза на једно вече“. Пре свега зато што интуитивно делује лакше заступати став Владе. Поготово зато што је то приватан став са којим се слажем али се конкретно у тој дебати десило управо оно о чему сам мало пре размишљала. Превисе су ме понеле емоције. Превисе су ме повели лични ставови. Нисам умела довољно

добро да елаборирам своју аргументацију. Са друге стране с обзиром да смо у претходним рундама имали довољно добар пласман завршили смо у соби са тимовима, са нпр. Оксфорда и са још нејтив тимова који су наравно били бољи у елаборирању своје аргументације од нас.

Зашто гајиш афинитет према томе да будеш професор на факултету?

Сматрам да професорски посао захтева од вас да вечно радите, сазнајете нове ствари и стално будете у току са временом. Сматрам да све три ствари живот чини генерално бољим и много квалитетнијим. С друге стране, верујем да је рад са младима, нешто што ће вас вечно инспирисати. Верујем да су млади ти, који ће вас најлакше искритиковати и у томе бити најискренији. Поприлично волим критику јер мислим да ме она увек усавршава даље и даље а пре свега да бих била професор на Факултету политичких наука у сфери политичке филозофије. Верујем да бих на тај начин имала индиректан утицај на креирање даље будућности, зато што бих тим младим људима помогла да усаврше своје критичко размишљање. Да сутрадан, кад они буду на челу неких функција или професори, учине овај свет бољим местом за живот.

Какво је било интересовање студената за овосезонски почетни дебатни курс на ФПН-у?

У принципу интересовање није било ни драстично лошије ни драстично боље. Најбројнија генерација била је она са којом сам ја кренула. Око 150 приступница када смо Стефан и ја почели да се бавимо дебатом. Ове године тај број је био драстично мањи, али то је нешто што је у принципу нормално. Дебата захтева велики рад, велику посвећеност, велику количину времена. То је нешто што неке студенте не занима. Неки студенти просто немају луксуз да то себи обезбеде, али у принципу смо задовољни. Имамо око десетак људи са којима радимо. Надамо се да ће успех који смо остварили ми, и који су остварили студенти Факултета организационих наука, медијска пажња коју смо сада добили бити нешто што ће приволети већи број људи да дође. Најавила бих да ћемо почетком другог семестра организовати још једну презентациону дебату на којој ћемо пре свега позвати бруцоше, а и остале студенте нашег факултета да се прикључе дебатном клубу и да науче аргументовано да причају о ономе што мисле.

Шта очекујеш од следећег Европског дебатног првенства у Загребу и од турнира у Аранђеловцу где ћеш судити?

Када је у питању турнир у Аранђеловцу, то ће бити други турнир на којем ја судим. Први турнир на којем сам судила је био у Бечу и тада сам имала то задовољство да брежујем као судија у полуфинале. У Аранђеловцу ћу имати задатак да поред суђења учествујем и у осмишљавању тема. Надам се да ћу у том послу допринети максимално и да ћу показати да сам заслужила част коју ми је тај турнир пружио позвавши ме као једану од главних судија. Потрудићу се да теме заиста буду квалитетне и релевантне. Када је у питању Европско првенство, надам се да ћемо Стефан и ја потврдити успех који смо остварили у Ченају, што значи минимум пласман у финале, а ако будемо имали мало среће, добру позицију и знања онда и о свајање Европског првенства.

Милорад Чумић Чума (1937-2013.)

ОДЛАЗАК ВЕЛИКАНА СРПСКЕ КИНЕМАТОГРАФИЈЕ

Autor: Звездана Бабел

Отишао је још један великан из света глуме. Глумац који је својим хумором у бројним филмским и телевизијским улогама развеселивао народ дуги низ година. За најширу публику остаће највише упамћен по сјајним остварењима у филмовима и серијама Здравка Шотре, попут „Шешир професора Косте Вујића“, „Војна академија“, „Бела лађа“, „Рањени орао“ итд.

Драгомир Чумић рођен је 8. маја 1937. године у Сирачу, крај Дарувара, у Хрватској. Дипломирао је на Факултету драмских уметности у Београду. Каријеру је започео малом улогом у филму „Сан“ (1966. године) редитеља Пурише Ђорђевића, а потом је играо и у водећим епизодним улогама. Најуспешнија остварења су му у комичним улогама неспретњаковића и губитника, као и у филму „Радио Вихор зове Анђелију“ из 1979. године.

Драгомир Чумић је живео на Новом Београду у блоку 45. Много је волео реку и радо се дружио са аласима. Комшије га памте по увек ведром расположењу и широком осмеху. Неретко је умео и да запева и да зазвижди не обзирајући се на пролазнике. Понашао се као да глуми у неком од филмова и серија чак и у приватном животу. Волео је да се спортски облачи, али су га такође виђали и елегантно обученог са кишобраном у руци. Био је виталан за своје године, бавио се спортом и играо је тенис. Цео крај у коме је живео га је волео и са сваким је био љубазан, ведар и увек спреман за причу, шале и анегдоте, а било их је на претек. Често је умео да одшета до Џоове домаће посластичарнице и да поприча са продавачицама испред Максија где је куповао, а који се налазио преко пута саме посластичарнице. Одлазио је и до тржног центра Енјуб и увек је био радо виђен гост где год се појави. Његов оптимизам се ширио крајем у којем је боравио и сви су га познавали, а они који то нису радо би ступили у разговор са њим и фотографисали се.

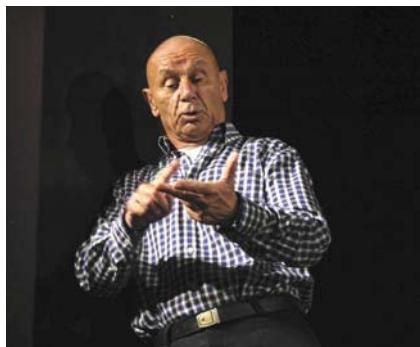
Преминуо је после кратке и тешке болести, а за њим остаје једна велика празнина у српској кинематографији. Глумац који је својим хунористичким улогама наводио људе на смех у филмовима попут „Балкан експрес“, „Грлом у јагоде“, „Бал на води“, „Отписани“, „Први пут с оцем на јутрење“, „Лајање на звезде“, „Кад порастем бићу кенгур“, „Пљачка трећег рајха“ и многи други, изгубио је битку са животом 10. новембра 2013. године у 76. години у Београду, а тужну вест је потврдио редитељ Младимир Пуриша Ђорђевић. Ђорђевић је нагласио да је Драгомир Чумић тек сада добио велики публицитет, јер раније није хтео

да даје интервјуе, без обзира што је често био позиван да то и учини. Говорио је: „Ја не могу ништа да кажем о себи, увек је боље да то неки други кажу“. Био је веома скроман и велики миљеник Београда.

Глумица Наташа Тапушковић, са којом је глумио у филму „Лајање на звезде“, изјавила је да је он био диван колега и посебан човек. „Био је топао, непосредан, ненаметљив и пажљив. Увек расположен и озарен. Биће он с нама заувек“, рекла је после његове смрти. Сличне речи изрекао је и глумац Богољуб Митић Ђоша који је рекао да је Чума био велики глумац и колега.

Комеморација је одржана 15. новембра 2013. године у Кинотеци. „Са Чумом је отишао део историје нашег филма и телевизије. За нас који смо се са њим дружили отишао је и део живота који је он испуњавао својом занимљивом личношћу. Био је човек који никоме зло није учинио, који се никада није отимао, нити је за себе нешто посебно тражио. Чума је друкчији човек и друкчији глумац“. Тим речима се редитељ Здравко Шотра опростио од свог колеге и пријатеља. Редитељ Пуриша Ђорђевић је на комеморацији рекао да када га је посетио у болници и упитао шта да му донесе он му је рекао: „Донеси ми томпус“.

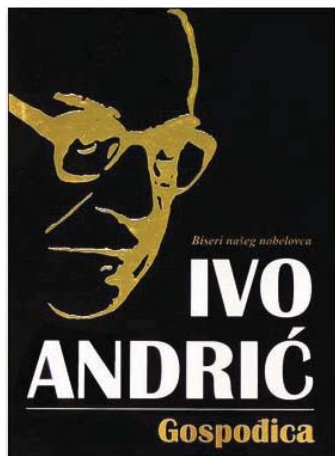
Комеморативном скупу у Музеју југословенске кинотеке присуствовали су између осталих и Милена Дравић, Драган Вујић Вујке, Милорад Мандић Манда и велики број колега и пријатеља.

Ретроспектива живота

ИВО АНДРИЋ
„ГОСПОЋИЦА”
(1945)

Аутор: Андријана Величковић

Роман „Госпођица” српског нобеловца Иве Андрића почиње описом једног од последњих дана у фебруару месецу 1935. године, када је Рајка Радаковић, позната као Госпођица, пронађена мртва у свом дворишту у Стишкој улици и интригантно се покреће питање узрока њене смрти.

Иако читљива до потпуне прозорности, са ретроспективним враћањем у 1914. годину, ово дело плени колико конкретностима, толико и оним

што се сугерише, слутити и подразумева. Роман обухвата временски период пре и после Првог светског рата и носи елементе сарајевске и београдске хронике откривајући прилике у којима се живело. Пишчев смирени говорни тон, нипошто не значи да конкретизоване појмове као што су „тврдица” и „шкртица” треба узимати само у дословном значењу, него их примити у овом случају, као симболички сигнал који настаје као последица животних прилика и околности, са којима се сукобљава једна петнаестогодишњакиња. Наиме, Обрен Радаковић, Рајкин отац и богати сарајевски трговац, за кратко време је банкротирао, разболео се и преминуо, оставивши својој ћерки страشان самртнички аманет. Од тада се Госпођица посветила свом „вишем животном циљу”, штедњи. Штедећи све сем „времена и очију”, аутор на један суптилан начин представља лик који се супротставља свему, па и са моме животу. С времена на време аутор се удаљава од главне јунакиње, и то онда када треба упутити на појединости других ликова који се јављају. Андрићев роман не садржи сатиричне црте и моралне поруке већ на упечатљив начин расветљава околности које су допринеле да Госпођица буде дрска, неосетљива и строга како према другима, тако и према себи. Из овог књижевног опуса манифестује се интересовање за психологију, и то до мере, да слободно можемо рећи да се у њему више или мање осећа пишчев лични печат и у том смислу, јер дела су производ ауторових осећања.

Без обзира на то што су мишљења публике одавно подељена, и што се још увек можда не зна већ само наслућује, који су то критеријуми које неко дело треба да испуни како би се сматрало потпуним изненађењем, неоспорно је, да својим релативно високим изражајним и мисаоним стандардима ово дело представља благо за српску књижевност, а за читаоце прави дар.

Лекције из економије

„БОГАТИ ОТАЦ
И СИРОМАШНИ ОТАЦ” –
ОСНОВЕ ФИНАНСИЈСКЕ
ПИСМЕНОСТИ

Аутор: Марија Тарбук

Имао сам два оца, богатог и сиромашног”, контраст је којим амерички бизнисмен, мотивациони говорник, предавач и писац, Роберт Киосаки (Robert Kiyosaki) 1997. године привлачи пажњу читаоца и задржава је до последње стране једне од својих бројних књига. Бирајући између супротних система вредности два оца, његовог биолошког, високообразованог али сиромашног и оца свог најбољег друга Мајка, богатог без завршеног осмог разреда, одлучиће се за оба. Након што се обогати, посветиће се подучавању и развијању „финансијске интелигенције” других људи. Његовој мисији придружиће се Шерон Лехтер, коауторка књиге. Неки од производа њиховог заједничког рада су и књиге: „Богато дете паметно дете”, „Водич за инвестирање”, „Школа бизниса”, „Ток готовог новца”.

„Главни разлог финансијских проблема које море људи има, јесте тај што се годинама школују, али не науче ништа о новцу. Резултат тога је да науче да раде за новац... али никада не науче како да натерају новац да ради за њих”, теза је коју Киосаки провлачи дуж целе књиге. Једноставним стилем, кроз шест лекција, аутор читаоцу пружа основе финансијског образовања. Како да новац ради за нас, која је разлика актива и обвезе и шта од тога доноси приход, разлици између посла и професије, како богати помоћу корпорација избегавају порез, да је важно радити како бисмо учили, а не како би зарадили и којих пет препрека би требало савладати на путу до богатства, на свом примеру учи нас аутор.

„Када људи упадну у замку целоживотног процеса плаћања рачуна, постају попут оних малих хрчака који трче у металним точковима. Њихове мале длакаве ножице грозничаво јуре, точак се врти, али сутра ујутру биће у истом кавезу: на добром радном месту.” Овом реченицом шаљиво и метафорично је описан начин живота припадника сиромашне или средње класе. Забринут због све већег јаза између оних који имају и оних који немају, помоћу књига, друштвених игара и семинара, Роберт несебично већ годинама тај јаз покушава умањити, стичући обожаваоце, али и критичаре. Без обзира да ли га хвалили или кудили, он остаје један од Њу Јорк Тајмсових (New York Times) најпродаванијих писаца.

Улична продаја честитки

ХУМАНИТАРНА ПРЕВАРА

Због неадекватно регулисаног тржишта, грађани често бивају преварени у хуманитарним акцијама чији је наводни циљ помоћ угорженим групама

Аутори: Бојана Стојановић и Катарина Стевановић

Половина новца од уличне продаје честитки припада компанији која их штампа, трећину добијају продавци, док остатак који представља само петину укупног износа иде у добротворне сврхе – помоћ деци без родитеља.

Малолетни Г.Р. у близини семафора код ТЦ „Ушће“ продаје честитке за помоћ деци без родитељског старања по цени од 200 динара. На питање за кога ради не даје одговор, већ каже да овако зарађује џепарац.

Неколико метара ближе улазу у овај центар зауставља нас Н.С. са сличним питањем – Желимо ли да учинимо добро дело данас? За сто динара помоћи ћемо једном од стоосамдесеторо деце из Милошевца. Она нам показује уговор склопљен између организације Деци на дар, за коју ради и Центра за породични смештај деце и омладине „Рада – Младеновић Ђулић-црна“ из овог села у околини Велике Плане.

„Различити су износи свакодневно, зависно од продаје“, објашњава Н.С. „Некада продамо пет, некада десет и више честитки, па од тога и зависи цифра коју уплатимо. За моју организацију знам да се новац уплаћује. Све је то валидно и може да се провери. Да је реч о нелегалној радњи, до сад сви ми не бисмо више радили. Кад комунални полицајац легитимише, покажем му уговор о донацији. Вероватно постоје и квази-продавци, али ако на честитки пише број, то може да се провери“, каже Н.С.

Када кренете Кнез Михаиловом улицом мала је шанса да не постане потенцијални хуманитарац. Продаја функционише тако што вам особа приђе и затражи минут времена да одговорите на неколико питања у вези са вашом великодушносту. Након последњег питања о томе да ли бисте опет помогли некоме, почиње унапред припремљен говор уличног продавца. Након тога одлучујете да ли ћете дати новац и на тај начин помоћи некој од угрожених категорија.

Хуманитарна акција или превара?

Једна од организација која се бави оваквим проблемом је Друштво за борбу против превара. Саша Прибићевић из ове организације каже да им се грађани често обраћају јер сматрају да су преварени приликом куповине честитки у наводне хуманитарне сврхе.

„Велика већина грађана мисли да су преварени, али да је то некако у реду, јер се ради о хуманитарној акцији, а не тек о некој уличној превари. На улици ме је зауставио другар и рекао: Сале, знам да је превара, али нисам могао да не дам новац кад сам видео да је за дете“, објашњава Прибићевић.

Новац од оваквих хуманитарних акција намењен је помоћи деци у неком од надлежних центара. Такви су центри у Београду, Нишу, Суботици, Врању, Крушевцу, Неготину, Милошевцу. Двадесет динара од сваке честитке уплаћује се на њихове текуће рачуне. Цена једне

честитке је сто динара. Остатак који износи 80 динара дели се запосленима, менаџерима, организаторима.

Центар за породични смештај деце и омладине „Рада – Младеновић Ђулић-црна“ из Милошевца постоји 82 године и тренутно има око 180 штићеника. О деци се брину социјални радници. Мало је запослених, а како објашњавају, од надлежног министарства добијају мало средстава, па је један од начина за нормално функционисање и помоћ која им пристиже од хуманитарних акција.

„Потписали смо пре неколико месеци уговор са организацијом Деци на дар од које добијамо месечне уплате“, каже Александра Богдановић, шефица рачуноводства у Центру. „Различити су износи у зависности од прихода од продаје честитки и разгледница. До сада није било кашњења са уплатама на наш текући рачун. Уговор се потписује на годишњем нивоу и сваке године се обнавља“, додаје Богдановићева.

У Националној асоцијацији потрошача Србије која је задужена за заштиту потрошача код сваке продаје производа и услуга кажу да до сада нису имали пријава случајева где потрошачи сматрају да су преварени и да им је узет новац илегално, већ да грађани помажу кад год су у могућности. То је тржишна хуманитарна активност која се не сврстава у редовне делатности и њихово обављање нико не мора да одобрава, објашњава Зоран Николић, подпредседник Националне организације потрошача Србије.

„На полеђини неких честитки стоји напомена колики део новца ће отићи онима због којих заправо и дајемо новац“, каже Николић. „Да ли ту постоји пуна сагласност не знам, али мислим да ма колика помоћ стигне корисницима, доброошла је. Постоје законом прописани механизми заштите којих се придржавамо и на основу својих овлашћења предузимамо даље радње. Некада можемо поднети захтев за заштиту колективних интереса потрошача и захтев за одузимање противправно стечене добити. То јесте проблем“, додаје Николић.

За контролу продаје и агената надлежна је тржишна инспекција. Од њих нисмо добили одговор о томе колико је било случајева нелегалне продаје и превара. Оно што су нам рекли јесте да су свакодневно на терену и да адекватно реагују у таквим случајевима.

Да ова врста преваре цвета, показује и све већи број деце која се регрутују да би обилазила станове и куће просећи за неког ко седи у кафани и броји новац грађана који су били довољно добри да дају прилог верујући да помажу оболелој деци, каже Саша Прибићевић из Друштва за борбу против превара.

„Било да се ради о продаји честитки или разгледница, или о продаји сликовница, сакупљању прилога од врата до врата... све су то делови једног већег проблема који надлежни а и велики број грађана виде. То је коришћење људске несреће за стицање властите добити“, објашњава Прибићевић.

Мисле ли грађани да су преварени?

Спровели смо анкету са пролазницима у Кнез Михаиловој улици и дошли до закључка да је мали број оних који потпуно верују у валидност оваквих акција.

„Не верујем претерано у ову акцију, али осећам да сам свакако учинио добро дело. Зато понекад и учествујем”, каже Р.Т, студент из Београда.

„Ја никада не учествујем у оваквим акцијама јер сматрам да тај новац не одлази у праве руке. Иако на тим честиткама често постоји број телефона где може да се провери да ли је реч о правој акцији или превари, никада не могу да будем потпуно сигурна да ће новац отићи у праве сврхе. Радије ћу узети број текућег рачуна и уплатити одређену суму директно”, објашњава Београђанка Х.И.

„Мислим да се људи никада не би играли таквим стварима и да новац свакако иде у праве руке. Зато увек када сам у прилици радо помогнем малишанима”, каже студент Д.М.

Још један од проблема са овим пословима је да се раде у сивој зони. Скоро сав новац се скупља у готовини и никада се не зна колико је новца сакупљено нити се зна колико ће они, чије се име користи, заиста помоћи и добити.

Како решити проблем?

„Скоро све се граниче са преваром или боље речено, обманом”, објашњава Саша Прибићевић из Друштва

за борбу против преваре. „Наравно, постоје и оне праве и легалне акције које стварно имају за циљ да помогну људима. Такве акције подржавамо и овде није реч о њима. Некада су у првој фази коришћене слике са интернета или слике комшијске и деце пријатеља, док се сада користе људи са правим проблемима и то даје нву тежину целој ствари. Неће проћи много времена кад ће почети да се користе и хуманитарне организације које заиста постоје, разне болнице, удружења...”, додаје Прибићевић.

Да би се проблем нелегалне продаје и присвајања користи на име хуманитане акције, а у личну корист, смањило, неопходно је боље регулисати тржиште уличне продаје. Инспекцијска контрола мора бити редовнија и са више конкретних резултата и спречавања овакве продаје, како би дошло до смањивања нелегалности. У супротном, на улицама Београда и других градова Србије и даље ћемо наилазити на продавце различитих честитки и за одређену своту новца увећати њихов лични доходак, а са друге стране нећемо никоме помоћи. Најбоље и најјаче санкције су да грађани престану да реагују на ове уличне продавце, да кажу не онима који долазе на врата по истом послу и да се ако стварно желе да помогну укључе у легалне акције помоћи другима. А када вас следећи пут заустави продавац честитки на улици, запитајте се колики део вашег новца одлази у његов џеп. Можда је најбоље решење да новац уплатите директно на текући рачун. На тај начин нећете добити честитку, али ћете бити сигурни где је Ваш новац отишао.

Никола Буразер, млади регионални амбасадор помирења

ДРУШТВА СУ НАМ ОПТЕРЕЋЕНА „ПАРАДИГМОМ РАТА”

Аутор: Лидија Мирков

Четврта генерација полазника програма Младих регионалних амбасадора помирења и ове године настоји да реконструише непотпуна или измењена сећања о ратној прошлости која различити народи на овим просторима имају. Колективна сећања одређују начин опхођења друштва према будућим проблемима, који би били лакше савладани ако би постојала сарадња међу државама у региону. О досадашњим учинцима и будућим могућностима овог програма говорили смо са колегом Николом Буразером, који учествује у овом програму од почетка.

На који начин млади могу да помогну регионалном помирењу?

Младима припадна изузетно важна улога у овом процесу. Као припадницима генерација које углавном нису учествовале у ратним збивањима, а некада нису чак ни биле рођене за време њиховог трајања, на младима је данас задатак реконцептуализације односа између грађана држава у региону. Уколико они само прихватају и репродукују ставове нетрпељивости који превладавају у данашњим постјугословенским друштвима, шансе за помирење у наредним деценијама јесу мале или никакве. Уколико, међутим, млади одлуче да овакво стање промене, утичу на своја друштва и успоставе нове мостове међу државама и народима личним ангажманом, наш регион има шансу да у годинама које следе изађе из конфликтног и постконфликтног стања и да тиме грађани држава у региону живе у миру и добросуседским односима. Ово важи за односе грађана различитих држава и за подељена друштва попут оних у Босни и Херцеговини и на Косову и Метохији.

Каква је улога политиколога у сличним друштвеним задацима?

Политиколози би требало да најбоље разумеју да су етнички и међународни сукоби, нарочито они на простору бивше Југославије, резултат неуспелих институционалних и политичких аранжмана, те да помирењу на овим просторима треба прићи са максималном озбиљношћу. Њему политиколози треба да теже као стручњаци, али и на здраворазумском нивоу као грађани са потребним нивоом свести о трагичности наше заједничке прошлости и потреби њеног превазилажења у интересу свих грађана на овим просторима.

Ко све може бити учесник програма Младих амбасадора помирења?

Учесници овог програма су млади из региона – Србије, Босне и Херцеговине, Македоније и Косова и Метохије – углавном студенти и припадници невладиних организација. У децембру је почела четврта генерација Младих амбасадора помирења и очекивано је да ће се програм наставити и у будућности.

Никола Буразер је рођен 22. јула 1988. у Београду. Дипломирао је на Факултету политичких наука Универзитета у Београду на студијама политикологије и на истом факултету похађа мастер студије Политичке теорије, политичке социологије и институција. Тема његове мастер тезе је „Положај националних мањина у Републици Србији”. Током 2013. радио је као истраживач у Форуму за етничке односе. Председник је и оснивач невладине организације Иницијатива за демократско друштво.

Које су разлике и сличности проблема у државама које учествују у овом програму?

За цео регион је карактеристично да се процес помирења релативно глатко одвија на „високом”, односно политичком нивоу, где су државници и политичари већ годинама декларативно посвећени сарадњи и помирењу, али да су друштва и даље затрована оним што се често назива мржњом, али што бих радије назвао „парадигмом рата” – јавним дискурсом у којем постоје „вековни непријатељи”, у којем су „наше жртве” вредније од „њихових жртава”, у којем су шовинистички испади део свакодневице, а реакција друштва на њих млака или никаква, ако не и афирмативна. Разлике, међутим, постоје – ова „парадигма рата” најприсутнија је тамо где су конфликти још увек актуелни и где је „политички” ниво помирења још увек у току – као нпр. у случају Србије и Косова. У тим случајевима је зато посао Омладинских амбасадора помирења веома тежак и захтева од њих да буду испред и изнад политике, често и у супротности са схватањем и осећањима већине грађана.

Који је интерес британске владе да буде покровитељ оваког програма?

Верујем да је интерес Британске владе, као и Европске уније на овом простору, стабилизација региона и нормализација односа међу државама и ентитетима, што се може постићи само променом парадигме којом ће бити омогућен заједнички живот „на терену”. Западни

Балкан је још увек „буре барута“ и, да би се то променило, није довољна позитивна улога државника и политичара. Грађани, а нарочито млади, овде имају изузетно велику одговорност.

Који су закључци семинара?

Рекао бих да су учесници програма путем похађања семинара знатно унапредили своје знање о сукобима на овим просторима и отишли у своје земље и градове охрабрени и мотивисани да активно допринесу остварењу помирења у региону. Свесни смо да то неће бити лак задатак, али и да је он од велике важности за сва наша друштва. Уколико млади људи неће радити на помирењу и превазилажењу прошлости, велико је питање ко хоће.

Шта је коначни циљ?

Тешко да је у овом случају циљ икада могуће у потпуности достићи – помирење је процес за који ће вероватно бити потребне деценије, а чак и тада ће неке нове генерације морати да га чувају од различитих напада. Надам се да ћемо кроз отворени разговор о прошлости успети да избегнемо замку „заборава“, који се показао веома успешним у спречавању конфликта у времену после Другог светског рата, али који је показао трагичне недостатке у шовинистичком лудилу и свеопштем ревизионизму с краја осамдесетих и почетка деведесетих. Циљ је да разговором о конфликтима на овим просторима и ширењем свести људи о њима дођемо до помирења, и то не помирења међу државама или народима, већ међу грађанима.

Црна хроника

ОД ЉУДСКЕ ТРАГЕДИЈЕ
ДО МЕДИЈСКЕ ЗАБАВЕ

Аутор: Стефан Јањић, Журналист, Нови Сад

Доктори објашњавају смрт као престанак виталних функција. Црква као растањак душе и тела. За Лакија из „Маратонаца“ она је једини сигуран посао, за Емира Кустурицу „неповрђерена гласина“, а за медије – исплатива сензација. Људска трагедија се веома лако трансформише у медијску забаву, а та забава има своју велику и верну публику. Црна хроника, читуље и извештаји са сахрана читају се са скривеним задовољством.

Антрополошкиња Александра Павићевећ каже да је смрт вечита тајна која и јавни и приватни простор испуњава несвакидашњим осећајем мистерије: „Медијски пропраћена трагична смрт неке личности представља одређену катарзу и приватног и колективног, затомљеног и заборављеног осећања пролазности и упитности над људском судбином.“ Она сматра да све експлицитније приказивање смрти у медијима доводи до различитих облика друштвене патологије. „Извештавање би требало да иде у правцу подстицања емпатије, што, на жалост, није случај. Најчешће имамо посла са недопустивим сензационализмом и спектакуларизацијом оваквих догађаја“, каже Павићевећ и додаје да медији оваквим приступом негују „воајерски укус“ публике, те драматични и бизарни призори постају сасвим уобичајени.

Недавна трагедија у Великој Иванчи нашла се на свим насловним странама, а медији су се потрудили да читаоцима обезбеде филмски исцрпне описе злочина. Са лексичког је становишта интересно то што је „монструм“ постао легитиман синоним за „(масовног) убицу“, иако се речју „монструм“ не означава људско биће, већ (према речнику Милана Вујаклије) чудовиште, наказа, нагрда, грдоба... Тако су новинари, у жељи да у својој „огорчености“ буду и креативни, створили читав низ сензационалистичких наслова: Монструм Љубиша тукао жену ланцима, Монструм побио 13 људи јер му је син био с проститутком, Монструм свима пуцао у главу, Ћерка и не пита за оца монструма, Монструм умро у болници, Кремиран монструм из Велике Иванче...

Да је положај новинара који пишу за црну хронику изузетно тежак сведочи и Милан Дудварски из „Курира“. Он каже да је на терену суочен са различитим претњама, нарочито када истражује смрти криминалаца или деце: „Родитељи, ортаци, бабе, деде, рођаци и комшије често су спремне и да пуцају на нас.“ Дудварски каже како извештаји са сахрана немају никакав смисао, сем у ретким случајевима када је реч о криминалцима: „Тада се може видети са ким је покојник био у екипи, кога његови криве и слично...“

Црна хроника је веома профитабилна сфера новинарства. Нико, наравно, неће платити оглас на страници црне хронике, али ће зато насловна страна декорисана крвљу, ножем или секиром распродати читав тираж. У таблоидима се простор посвећен

црној хроници видљиво проширује, а онедавно се на интернету појавио и специјализован портал за вести о убиствима, пљачкама и силовањима. Александар Стојковић, уредник овог портала, каже да је *crnahronika.rs* настала због све чешћих „црних“ случајева, пре свега на југу Србије. Упитан због чега људи читају црну хронику, Стојковић је одговорио да је туђе двојште увек интересантније од сопственог. Статистике читаности и интересовања публике показују да се такви извештаји и чланци котирају високо на лествици посећености.

„Мислим да је на глобалном нивоу (дакле не само у нашем друштву, него у читавом свету који припада тзв. евроамеричкој цивилизацији) неопходно темељно образовање о смрти и умирању“, каже антрополошкиња Александра Павићевећ. „У овоме би се могао налазити кључ за опстанак цивилизације чија су ‘достигнућа’ почела озбиљно да је угрожавају. Ко није сигуран о чему говорим, нека прочита роман ‘Брли нови свет’, Олдоуса Хакслија. Његова прича је смештена у анти/утопијски контекст друштва ‘будућности’, а с обзиром на то да је написан још у првој половини 20. века, плашим се да је Хакслијева будућност заправо наша садашњост.“

Интервју са Андријом Прлаиновићем

БЕЗ ХОМОГЕНОСТИ ТЕШКО ЈЕ НАПРАВИТИ РЕЗУЛТАТ*Тим чини група људи који треба заједно да функционишу на најбољи могући начин.**Аутор: Милан Ранковић*

Ватерполо клуб Црвена звезда је победник супер купа Европе. Савладали су крагујевачки Раднички, који је победник ЛЕН купа са 9: 8 у Бечеју. Трофеј супер купа је четврти ове године за екипу Црвене звезде. Имајући у виду незавидну финансијску ситуацију која је претходила, ово је највећи успех ватерполо клуба. Одустајањем италијанског Про река од Лиге шампиона у сезони 2012/13 неки од наших репрезентативаца дошли су у српску ватерполо лигу. Део тих играча стигао је у Црвену звезду. Тако оформљен клуб је кроз годину дана узео четири трофеја. О томе и улагању у српски ватерполо разговарали смо са капитеном ватерполо клуба Црвена звезда Андријом Прлаиновићем.

Како коментаришете освајање супер купа европе са Црвеном звездом?

То је четврти трофеј у 2013-ој години који је освојио клуб. Сјајан завршетак веома успешне две хиљаде и тринаесте. Сваки трофеј је битан. Верујем да је сваком играчу драже кад освоји трофеј него кад изгуби у финалу. Тако смо и ми били мотивисани да дођемо до још једног трофеја. Јако ми значи што смо ову календарску годину завршили на тај начин.

Које квалитете треба да има један тим како би постигао оно што је Звезди пошло за руком у 2013-ој?

Тим чини група људи који треба заједно да функционишу на најбољи могући начин. Да заједно праве резултат. Без хомогености и правог тимског рада, без доприноса свих чланова тима, јако је тешко направити резултат. Оно што је битно су добри односи унутар сваког тима и хомогеност у склопу неког заједничког циља.

На који начин коментаришете пораз од Про река у квалификацијама за Лигу шампиона?

Велика је жал што не учествујемо ове године у Лиги шампиона. Што смо завршили такмичење у квалификацијама. Као браниоци трофеја немамо прилику да учествујемо ове године и бранимо тај трофеј. Срећом смо се већ у квалификацијама са једним од најбољих тимова у Европи. Мислим да је одлуком пливачке федерације ЛЕН направљена чудна ситуација да првак европе и један од главних фаворита за титулу играју у квалификацијама и неко би морао да испадне.

Зашто је ЛЕН направио такав преседан?

Мислим да је највише изгубио ватерполо као спорт. Има неколико тимова који су у квалификацијама завршили такмичење а који су квалитетнији од оних који учествују у самој Лиги шампиона.

Због чега сте након победе над Југом у финалу Лиге шампиона изјавили да сте вероватно најпоноснији капитен у историји СД Црвена звезда?

Андрија Прлаиновић је рођен 28 априла 1987 у Дубровнику. Игра на позицији бека. У досадашњој каријери наступао је за Јадран из Херцег Новог, Партизан, Про река и Црвену звезду. Освајач лиге шампиона и супер купа европе. Добитник награда за најуспешнијег спортисту Србије и за спортисту године у 2012-ој. Наступајући за репрезентацију Србије освојио је 19 медаља на европским и светским такмичењима од 2005 године.

Ни једна награда не треба спортисти да пружи тренутно задовољство

Доласком у Црвену звезду су ми се остварили велики снови. Ту мислим на све освојене трофеје. На велики број симпатизера. Људи који су почели да долазе на утакмице. Који су стално уз нас. То освајање Лиге шампиона је била круна невероватне сезоне где смо кренули од ничега. Где смо у септембру у Београду од истог тог Југа поражени четири разлике. Ретко ко је освојио Лигу шампиона са ових простора. Знамо да је Звезда још једино у фудбалу била првак европе поред ватерпола. Сигурно сам с правом могао да кажем да сам поносан а зашто не и најпоноснији.

Како коментаришете вашу изјаву да је ово најбоља екипа у којој сте до сада играли?

То је екипа која је у прошлој сезони превазишла сва очекивања. Искористила је максимално свој потенцијал што је јако ретко у спорту и уопште у животу. Да неко искористи сваку прилику која му се укаже и сав свој потенцијал. Мало се ко надао и мало је ко очекивао у септембру 2012 када смо се окупили да је то екипа која може доћи до три трофеја. Са те стране мислим да је борбеност коју је показао овај тим, једна хомогеност,

преданост раду и огромна приврженост клубу превазишла све границе. Због тога сам рекао да је вероватно и тим који је оставио најјачи утисак на мене.

Добитник сте награде за најбољег спортисту Србије 2012. Како награде утичу на спортисту да се и даље бави спортом који тренира?

Награде су нека врста сатисфакције за све оно што си постигао у спорту. За труд који је уложен од кад почнеш да се бавиш спортом. Чини ми се да су подстрек за даљи рад у сваком смислу. Ни једна награда не треба спортисти да пружи тренутно задовољство и да се он задовољи тиме већ да му буде подстицај за даљи рад.

Како тумачите вашу изјаву у интервјуу за Новости да се неки људи баве новинарством зато што немају шта друго да раде?

Новинарство је у кризи. Има много људи који се називају новинари чији рад и стваралаштво потпуно безначајно. Уопште нема неки смисао. Тешко је наћи у писаним медијима нешто интересантно за читање. Мораш да пробереш да би те нешто заинтересовало. Мислим да је са те новинарство у кризи.

У којој мери град Београд и Ватерполо савез Србије излазе у сусрет Ватерполо клубу Црвена звезда?

Град Београд је доста помогао. Од 2009 године када је формирана оваква Црвена звезда. Након неколико година клуб није постојао ни такмичио се. Ватерполо савез Србије је кућа свих клубова у Србији. Сигурно да је Ватерполо савез Србије задовољан самим тим што има Звезду као првака Европе, што има још добрих клубова из Србије. Што ће репрезентација од тих клубова имати користи. Ватерполо савез Србије не постоји да би клуб директно имао користи од савеза. Мислим да ватерполо савез као институција је нешто изнад свих клубова.

Колико се данас улаже у спрски клупски и репрезентативни ватерполо?

Не могу рећи да се не улаже. Прошле године смо имали вероватно најјачу лигу у Европи. Доста бивших

У извештају независног ревизора Јована Родића за 2012 годину, пише да је за годишњи програм Ватерполо свезеза Србије који се финансира из буџета Републике Србије укупно издвојено 85 милиона динара. Од тога је 713 хиљада динара мањак у укупним директним трошковима. Према овом извештају укупни трошкови путовања, смештаја и хонорара ватерполо клуба Црвена звезда премашили су буџетом планиране трошкове за 1,2 милиона динара. Подсетимо. Двадесет и петог јануара 2013, три дана пре објаве овог извештаја форум redstarbelgrade.info објављује информацију да је у Хипо алпе Адриа банци отворен рачун за помоћ ватерполо клубу Црвена звезда.

и садашњих репрезентативаца је играло у тој лиги. Ове године неколико играча је отишло. За нијансу је слабији квалитет домаћег такмичења. Лига је веома интересантна и квалитетна. Јако је тешко причати о финансирању спорта у ситуацији у којој је Србија. Земља где недостаје пара за многе друге делатности. Мислим да је незахвално жалити се и кукати. Видим да нема пара и за многе друге ствари. Ја се надам да ће клубови који сада улажу, у којима играју и репрезентативци, да ће смоћи снаге да и даље остану јаки и да и даље имамо једну од најзанимљивијих лига у европи.

Уписали сте мастер на Факултету организационих наука у Београду. Како образовање утиче на каријеру професионалног спортисте?

Сваки спотиста бира како ће да користи своје слободно време. Да ли има жељу да се додатно еманципује, образује. Да нешто прочита и нешто сазна или слободно време користи на неке друге начине. Ја сам један од оних који воли да чита, воли да сазнаје. Волим да причам са људима који нису директно везани за спорт. Који су из других сфера. Да сазнајем како је њима. Ја сам један од оних којима образовање доста значи. Професионални спорт је изузетно тежак. Много тражи од спортисте. Много изискује и време и максималну пажњу и посвећеност. Велики су напори ускладити образовање и професионални спорт у савременом свету.

Интервју: Небојша Вишковић

ПИСАНО НОВИНАРСТВО ЈЕ ДАЛЕКО ТЕЖЕ ОД КОМЕНТАРИСАЊА

Највећи изазов за коментатора је како да пронађе средину између објективности и навијачке острашћености

Аутор: Милош Живковић

Небојша Вишковић рођен је двадесет и седмог маја 1970. у Београду. Студирао је Правни факултет, али је касније схватио да га то не занима па је завршио ДИФ. Новинарством је почео да се бави у Спортском журналу. Писао је и за НИН, Темпо и Ес Кју (SQ). Као спортски коментатор радио је на трећем каналу РТС-а. Тренутно ради на телевизији Спорт клуб.

Изјавили сте да вас воле ослончавати са новинар, тениски тренер, коментатор. Зашто тим редоследом?

Моје основно занимање је новинар. Почео сам каријеру у штампаним медијима. Коментарисање мечева је пришло из овога. То је само један вид новинарства. Не видим себе да ћу до краја каријере радити као коментатор. Пошто сам овакав редослед навео давно на једном блогу, могу слободно да кажем да је ово тениски тренер пало на трећу позицију, тако да сада то може да се коригује. Дакле новинар, коментатор, па тек онда тениски тренер.

Шта је по вашем мишљењу теже. Бавити се писаним новинарством или коментарисањем мечева?

Писано новинарство је далеко теже од коментарисања. Писана реч показује колико си елоквентан, колико си књига прочитао, колико познајеш општу културу. То је одскочна даска и доста ти помаже у даљим сегментима новинарства, па и у коментарисању. Са друге стране, што се коментарисања тиче, не могу да кажем

Небојша Вишковић је добитник награде за лапсус године. Ту награду му је донела реченица *Енди Мареј је јуче изгубио данашњи меч*. Вишковић каже да није задовољан овом наградом, јер је у својој каријери направио много бољих лапсуса, а за ово каже да није ни био лапсус. Када је Мареј изгубио, дан пре тога је одиграо меч који је трајао преко четири сата, тако да сутра дан није изашао свеж на терен. Осетиле су се последице умора због кога је касније поражен.

да је то теже од писаног новинарства, али је ипак мало незгодније. Мораш да будеш све време максимално концентрисан јер се ту грешке не исправљају. Када нешто напишеш, можеш да провериш и исправиш, али када нешто изговориш уживо у програму, то остаје.

У којој мери је потребно претходно новинарско искуство да би се неко бавио спортским коментарисањем?

Пожељно је имати неко искуство или у писаним медијима или неку реторичку поткованост, још боље. Међутим, не мора увек да буде тако. Неретко се дешавало да момци, тако рећи, дођу са улице у коментаторску кабину и израсту у праве професионалце. Битно је како се сналазиш за микрофоном, да ли имаш проблем било какве природе, а многи га имају. Уколико се што пре ослободиш свих тих кочница, веће су ти шансе за даљи рад и наравно, најбитније од свега је да одлично познајеш спорт који радиш. То се ни једног тренутка не доводи у питање.

Коментарисали сте неколико фудбалских утакмица наше репрезентације као и мечеве наших тенисера. Како коментатор треба да се понаша у таквим ситуацијама?

Није ни мало лако преносити утакмице у којима знаш да 99 посто људи навија за једну страну. У сваком случају, објективност не сме да се покажи. Пронаћи средину између објективности и навијачке острашћености је највећи изазов за коментатора. Како год да радиш, увек

ћеш бити на удару критика, али уколико педесет посто људи кажу да си превише емотивно коментаришао, а других педесет посто да ниси довољно навијао, то значи да си пронашао ону нит коју треба да пронађеш. О вечитом дербију између Црвене звезде и Партизана да не говоримо. Ту никада не можеш задовољити обе стране. Увек ће ти неко насумице говорити да приликом коментарисања навијаш за један од та два тима, али уколико те подједнако критикују и једни и други, то је знак да добро радиш свој посао.

Зашто сте напустили РТС?

Могу слободно рећи да је моја одлука да напустим РТС била прави потез. Размишљао сам о томе и раније, али ово је била кап која је прелила чашу. Наиме, за време коментарисања Ђоковићевог меча, одређена особа, заправо отац Новака Ђоковића захтевао је да заборавим на сваку врсту објективности и да навијам као прави навијач. Ја, као што сам рекао, не могу то себи да дозволим јер свој посао не видим тако. Чак је било улетања у коментаторску кабину и вербалних напада за шта стварно нема разлога. Испало је како ја Новака не волим и не навијам за њега, што је тотална глупост. Новаков успех доживљавам као свој, као успех целе нације. Нема ништа лепше него када неко на тај начин репрезентује земљу. Међутим, то је једна ствар, а посао и професионализам нешто сасвим друго.

Две хиљаде и треће године сте заједно са садашњим селектором дејвис куп тима Србије Богданом Обрадовићем написали писмо о Ђоковићу у коме сте апеловали на владу Србије да обрати пажњу на његове квалитете. Шта је садржај тог писма?

У то време сам радио у једном владином пројекту о обележавању две-ста година Србије као модерне државе, па сам био задужен да пробам да организујем неке мало веће спортске догађаје. Дошао сам у ситуацију да дођем до тадашњег премијера Зорана Живковића где сам планирао да му скренем пажњу на Новака. Он је тада имао неких шеснаест година, ломило се да ли ће он бити то што данас јесте или ће се опростити од тениса а била му је потребна

финансијска помоћ. Покушао сам да дођем до министра, али ми је речено да он не може да ме прими, него да напишем писмо. Тада смо Боћа (Богдан Обрадовић) и ја сели и написали то писмо које сам однео у владу где ме је примио неки чиновник. Узео је то писмо и шта се после десило са истим нико не зна. Углавном, био сам вољан да тада Новаку помогнем колико год је било у мојој моћи.

Ваш колега Звонко Михајловски је једном приликом изјавио РТС ради са резервном екипом коментатора. Права екипа је склоњена са стране, а у ту праву екипу спадају Милојко Пантић, Гојко Андријашевић и Небојша Вишковић. Како коментаришете ову изјаву и да ли вам импонују похвале колега и људи уопште?

Импонује ми наравно кад чујем овако нешто. Што се конкретно ове изјаве тиче, хајде да мене оставимо по страни или било кога од ових колега које је Михајловски поменуо. Чињеница је да РТС генерално не гледа квалитет. Нису у питању само нас тројца, верујем да тамо има још доста људи који су отишли из истих разлога. Тамо се, дакле, вреднују неке ствари које немају везе са квалитетом, али шта да се ради, то је њихов проблем.

Ваша ужа специјалност су тенис и фудбал. Како вам је било када сте коментарисали такмичења у гимнастици на Олимпијским играма 2008 у Пекингу?

Недељу дана пре почетка Олимпијаде ми је саопштено да ћу коментарисати гимнастику. Никаког контакта нисам имао са тим спортом. Знам правила колико и обичан љубитељ спорта. Гимнастика је основа свих спортова, иначе ужасно тежак спорт за коментарисање. Међутим, ја сам то прихватио и тих недељу дана пре Олимпијаде, прикупио сам сву могућу литературу. Скидао сам са интернета све могуће снимке неких ранијих преноса које су радиле неке наше старије колеге. Буквално, за недељу дана сам морао да научим све о томе, што је немогуће. Када је дошао тенуток да радим те преносе, трудио сам се само да се то моје искуство што мање примети. Био сам изузетно збуњен. Једноставно, нашао сам се на туђем терену али ипак сам и то некако пребродио.

ФПН